

ΠΥΡΡΟΣ

Δυναμική
Επικοινωνία

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ-ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 32 - 106 83 ΑΘΗΝΑ • ΤΗΛ: 210-8233830 - FAX: 210-8238468 • ΕΤΟΣ 3ο - ΑΡ. ΦΥΛΟΥ 17, ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2003 • ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ: 1,47 ΕΥΡΩ

Η ΓΝΩΜΗ ΜΑΣ

Γνωρίζουμε αρκετούς Ηπειρώτες, οι οποίοι είτε από φιλοσοφία ζωής, είτε μετά τον καιρό της σύνταξης, επιλέγουν να φύγουν από το κλεινόν άστυ και να εγκατασταθούν μόνιμως στο χωριό. Κι όταν μιλάμε για χωριό, εννοούμε αυτό του ορεινού όγκου. Μεγάλη απόφαση και δύσκολη. Γιατί όλοι ξέρουμε τα τεράστια εμπόδια που συναντούμε στη διαβίωσή μας εκεί, κυρίως το χειμώνα. Υπάρχουν ολόκληρα χωριά κλειστά, όλη αυτή την περίοδο. Που ανοίγουν στις γιορτές, ευκαιριακά, και που το καλοκαίρι, τα βλέπεις διαφορετικά. Εντάξει, θα πείτε, αυτή είναι η πραγματικότητα στη σημερινή Ελλάδα. Το ορεινό χωριό έχει πεθάνει. Δεν μπορεί να γυρίσει στις προηγούμενες δεκαετίες, τότε που έσφυζε από ζωή. Συμφωνούμε. Ορεινά χωριά, γεμάτα κόσμο, με παιδιά, σχολεία και υπηρεσίες, δεν είναι δυνατόν να υπάρξουν. Όμως γιατί αφήνουμε στις τύχες τους όσους θέλουν να ζήσουν στο χωριό; Πού είναι τα περίφημα κίνητρα; Πού είναι τα μεγαλεπήβολα σχέδια για την ανάπτυξή του; Ο καθένας που θα αποφασίσει να ζήσει στο χωριό, πρέπει να πάρει το ρίσκο μόνος του. Και δεν μιλάμε για επενδυτικές πρωτοβουλίες. Μιλάμε για παράδειγμα για τον μπάρμπα Λάκη, και άλλους, στο Παλαιοχώρι Συρράκου, ο οποίος θέλει να ζήσει στο χωριό, με την κυρία Μαρία του. Που έχει τα κηπάριά του, που συντηρεί το σπίτι του, που βγάζει το ταμπούρακι του, που εξακολουθεί να γαλβανίζει αγγειά, που ο περαστικός ξέρει ότι θα βρει μια ψυχή φιλόξενη στον έρημο τόπο. Ή για τον καλλιτέχνη που εγκατέλειψε την πρωτεύουσα και δημιουργεί χειμώνα - καλοκαίρι στο Πάπιγκο. Ποια είναι η βοήθεια σ' αυτούς τους ανθρώπους; Α, μπάρμπα Λάκη ξεχάσαμε. Μετά τις πρόσφατες εξαγγελίες της κυβέρνησης, σου αναλογούν 30 ευρώ. Σου φτάνουν να πας και νάρθεις μια μέρα από το χωριό στα Γιάννενα...

ΝΑ ΄ΤΑΝ ΠΑΝΤΑ ΕΤΣΙ Η ΗΠΕΙΡΟΣ!

Γεμάτα τα μεσοχώρια το καλοκαίρι από την παρουσία των συντοπιτών. Εδώ στο τελευταίο Τζουμερκοχώρι της Άρτας, στους Μελισουργούς.

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ αντικρίζουμε και ζούμε μια άλλη Ήπειρο. Γεμάτες οι πόλεις και τα χωριά της από ανθρώπους, ντόπιους και επισκέπτες. Δεκάδες εκδηλώσεις κάθε μορφής, δίνουν τον τόνο και τον παλμό των Ηπειρωτών, με κύρια στοιχεία τον πολιτισμό, την ιστορία και το μοναδικό περιβάλλον του γενέθλιου τόπου. Σε ειδυλλιακούς χώρους, από κάτω στην καταγάλανη θάλασσα του Ιονίου, έως τις βουνοκορφές της Πίνδου, ατέλειωτα πανηγύρια ζωής και δημιουργίας, ξόρκια στην αδράνεια και στον εφησυχασμό. Εικόνες συναντάμωσης, εικόνες μοναδικές, που γεμίζουν την ψυχή μας με ομορφιά και αγαλλίαση. Τον τόνο σ' αυτή την πανδαισία της Απειρού Χώρας δίνουν οι Απόδημοι

Ηπειρώτες, οι συντοπιτές της Διασποράς. Είναι αυτοί που κρατούν, με την παρουσία και τη δράση τους, ζωντανά τα χωριά μας, κυρίως του ορεινού όγκου. Έτσι θέλουμε στα όνειρά μας τον γενέθλιο τόπο. Γεμάτο ζωή, κίνηση, δραστηριότητα. Όμως τούτα τα όνειρα ξεθωριάζουν στο γύρισμα των εποχών. Το καλοκαίρι είναι η άσση. Τον υπόλοιπο χρόνο ερημιά και εγκατάλειψη. Ευτυχώς που υπάρχουν ακόμη λιγοστοί ξωμάχοι που αφήνουν τις πόρτες των σπιτιών ανοικτές. Αυτοί, και κείνοι οι ελάχιστοι που επιλέγουν να μείνουν μόνιμως στον πατρογονικό τόπο, πρέπει να ενισχυθούν. Κυρίως από τους κρατούντες, οι οποίοι παίρνουν αποφάσεις και διαχειρίζονται υποθέσεις.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΡΩΝΗΣΙΑ ΣΤΟ ΠΑΠΙΓΚΟ Σελ. 6 - 7
10ΗΜΕΡΟ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

Πωνώμωσ ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ

Γράφει ο

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ

Σελ. 2

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ: ΑΝΟΔΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

Σελ. 5

ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ:

ΟΙ ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

Σελ. 8 - 10

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ «ΠΥΡΡΟΥ» ΜΕ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΓΕΦΥΡΙΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ (Α.Γ.Η.) & ΤΟΝ ΣΠΥΡΟ ΜΑΝΤΑ

2. ΤΡΙΑ ΠΕΤΡΟΓΕΦΥΡΑ ΣΤΟ ΦΑΝΑΡΙ...

...σε τρεις φωτογραφίες ντοκουμέντα! • Σελ. 13

Τυπωθήτω...

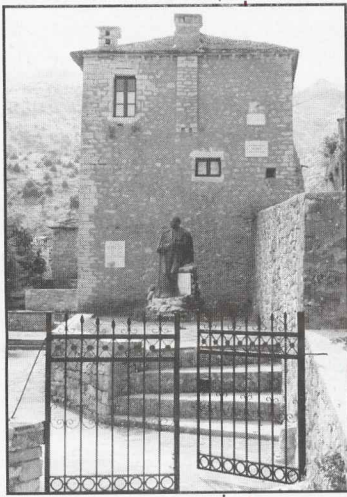
Σελ. 12

Το ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

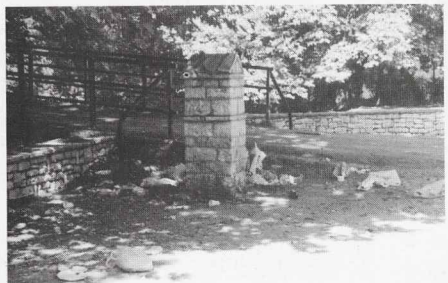

Η ΑΛΛΗ ΜΑΤΙΑ ΣΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Τα χωριά των Τζουμέρκων και του Ζαγορίου είναι πανέμορφα. Δώρα της φύσης και της ανθρώπινης δημιουργίας. Ωστόσο εμείς κάνουμε το παν για να τα αμαυρώσουμε. Είναι δυνατόν για παράδειγμα, δίπλα στον πανέμορφο Βοϊδομάτη, στη γέφυρα προς το Πάπιγκο, εκεί που θαυμάζεις το τοπίο, η εικόνα ν' αλλάζει από πεταμένα σκουπίδια; Είναι δυνατόν στους πανέμορφους Καλαρρύτες τα ρέματα μέσα στο χωριό να είναι γεμάτα από κάθε λογής αντικείμενα; Είναι δυνατόν στο μοναδικό Γεφύρι της Πλάκας να υπάρχουν πεταμένες πλαστικές σακούλες; Στο δε Παλαιοχώρι Συρράκου είδαμε, κάτω από τον μοναδικό Πριάβολο, την ακρόπολη του χωριού, εγκαταλειμμένη... ηλεκτρική κουζίνα. Πρόβλημα μεγάλο τα σκουπίδια για τους ορεινούς όγκους. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες καταβάλλουν προσπάθειες. Ωστόσο, θεωρούμε πως την πρώτη και κύρια ευθύνη την έχουμε εμείς, οι επισκέπτες. Γιατί επισκέπτες είμαστε. Πηγαίνουμε μια φορά το χρόνο κάπου και αφήνουμε σημάδια ασχήμιας, ντροπής και απολίτιστης συμπεριφοράς πίσω μας. Και ενώ υπάρχουν παντού πινακίδες για την καθαριότητα, συνεχίζουμε να αδιαφορούμε και να ρυπαίνουμε το περιβάλλον. Είναι δύσκολο σε κάποιους ασυνείδητους περιηγητές να πάρουν τα απορρίμμά τους στο αυτοκίνητό τους και με κάποια ευκαιρία να τα ρίξουν σε έναν κάδο; Ποιος θα μαζέψει τις βρωμιές τους σε 1.200 υψόμετρο; Ιδού ένα δείγμα του "πολιτισμού" μας, δίπλα στη σιδερένια γέφυρα του Βοϊδομάτη...

Ο Κώστας Κρυστάλλης στην αυλή του σπιτιού του, στο Συρράκο, μ' ανοιχτή την πόρτα, συνεπής κι αυτός στα ραντεβού του... (Φωτ. Γιώργος Χριστόπουλος).

ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ, ΠΟΥ ΜΕ ΕΚΑΝΕ ΑΝΘΡΩΠΟ

Επιτέλους, θα συναντούσα τον Κώστα Κρυστάλλη. Από μικρό παιδί περίμενα τούτη τη στιγμή. Τότε που η 'Ηπειρος φάνταζε στα παιδικά μου μάτια στην άκρη του χάρτη 'Ηπειρος χώρα, κακοτράχαλη, μακρινή και ξένη. Φτωχιά πατρίδα, παρατημένη και ξεχασμένη. Είχα βρεθεί κοντά στα μέρη του. Ο Αραχθός ποταμός κυλούσε μέσα στα μάτια μου. Το Γεφύρι της Πλάκας όρθιο και τοξωτό είχε γλιτώσει από το χρόνο κι από την καταπόντιση ενός νέου φράγματος. Στεκόμουν στην κορυφή του, βέλος ανθρώπινο να εκτοξευτώ στα Τζουμέρκα, ν' αγγίξω τις ψηλές κορφές, να φτάσω στους καταρράκτες, να σταθώ στα Άγναντα, όπου ο Γιάννης πήγαινε με τα πόδια, δυο ώρες δρόμο, σχολείο.

Τον παρακάλεσα να πάμε στους Μελισσοφυλάκους, να πλησιάσουμε κοντά στον τόπο του ραντεβού μου, για το οποίο δεν είχα πει τίποτα, μια και ο Δημήτρης βαριότανε τις μετακινήσεις. Προτιμούσε ένα καλό μαγαζί, κουβε-ντούλα και τσίπουρο.

Ηπειρώτες και οι δυο, επέστρεφαν ένοχα στην ιδιαίτερη πατρίδα τους κι όλο για τη ζωή τους μιλούσαν, πριν ρίξουν πέτρα πίσω, και για την άγρια εποχή του '50 - '60. Έκαναν πως γνώριζαν την 'Ηπειρο απ' άκρη σ' άκρη κι όταν τους είπα να με πάνε στους Καλαρρύτες, αποκαλύφθηκε πως δεν είχαν πάει ποτέ τους.

Ήδη είχαμε πάρει το δρόμο, διασχίζοντας τον Καλαρρύτεκο ποταμό κι ανεβαίνοντας στα βουνά, σταματήσαμε στο θαύμα του ανθρώπου και της φύσης, στο Μοναστήρι της Κηπίνας. Ήπιαμε νερό από τον φυσικό κρουνο που έβγαине από το βράχο, σκαρφαλώσαμε στη φωλιά των καλόγερων, που έστεκε σκαλισμένη και εγκαταλειμμένη μέσα στο βράχο να θυμίζει το πέρασμά τους από εκεί.

Περήφανοι οι φίλοι μου για τον τόπο τους που τον γνώριζαν με έναν Ευβοϊτή από την Ιστιαία, που ισχυριζότανε πως είχε κάνει τσοπάνης με τον Κώστα Κρυστάλλη κι είχαν ανταλλάξει ποιήματα και τους καημούς τους μικρά παιδιά, τότε που ήθελαν να πετάξουν σαν τον σταυραγιά τι θα τους έτρωγε ο κάμπος...

Γελούσαν με τις παλαβομάρες μου, αλλά φτάσαμε εύχαρη στους Καλαρρύτες, όπου η ερημιά τσάκισε τη χαρά μας από την ομορφιά των σπιτιών. Ευτυχώς υπήρχε ανοικτό ένα μαγαζί,

γιατί κάποιος παράτησε τον κάμπο της Αττικής, μπήκε στα φτερά τού αετού κι αποφάσισε να ζήσει χειμώνα - καλοκαίρι εδώ πάνω στην ερημιά και στην αγκαλιά της σκληρής, αλλά και πανέμορφης, της Ηπειρώτικης μάννας γης.

Είπαμε πολλά, ήπιαμε και χαρήκαμε. Κι ήταν απόγεμα όταν τους είπα πως θα πεταχτώ απέναντι στο Συρράκο, στον μυθικό τόπο των σχολικών μου χρόνων, να συναντήσω τον Κρυστάλλη, γιατί το ραντεβού ήταν κλεισμένο από τότε που πρωτογνωριστήκαμε. Κάμφθηκαν οι αντιρρήσεις τους. Με είδαν αποφασισμένο να πάω με τα πόδια κι είχα φτάσει στην άκρη του χωριού, ένα ποτάμι μας χώριζε.

Όταν φτάσαμε στο Συρράκο, έπαιρνε να βραδιάζει. Ήταν παραμονή των απόκριων, ο χειμώνας αντιστεκόταν ακόμα στην άνοιξη. Δεν υπήρχε ψυχή. Ούτε σκυλιά δεν γάβγιζαν. Πήγαμε κατευθείαν στο πέτρινο σπίτι τού Κρυστάλλη, που το έχουν κάνει βιβλιοθήκη. Με περίμενε έξω στην αυλή. Στεκόταν όρθιος, σαν άγαλμα. Μιλήσαμε αρκετή ώρα για τα βάσανα της ζωής, για τη μικρή Ουρανία και τη σύντομη ζωή, αισθάνθηκα το πικραμένο του γέλιο. Χάρηκε για τη συνάντησή μας, μέχρι που χειροκρότησε μαζί με τους συμπατριώτες του, το Γιάννη και το Δημήτρη, πριν τελειώσω το ποίημά του:

...Από ημερόδεντρον, αητέ, θέλω να τρώω βελάνια, θέλω να τρώω τυρί αλαφιού και γάλα απ' άγριο γίδι, θέλω ν' ακούω τριγύρω μου πεύκα κι οξές να ακούζουν, θέλω να περπατώ γκρεμούς, ραϊδιά, ψηλά στεφάνια, θέλω κρεμάμενα νερά δεξιά ζερβιά να βλέπω. Θέλω ν' ακούω τα νύχια σου να τα τροχάς στα βράχια, Ν' ακούω την άγρια σου κραυγή, τον ίσκιό σου να βλέπω. Θέλω, μα δεν έχω φτερά, δεν έχω κλαπατάρια, Και τυρρανέμαι, και πονώ, και σβύνεμαι νύχτα μέρα. Παρακαλώ σε, σταυραγιά, για χαμηλώσου λίγο, Και δος μους τες φτερούγες σου και πάρε με μαζί σου Πάρε με απάνου στα βουνά, τι θα με φάει ο κάμπος!

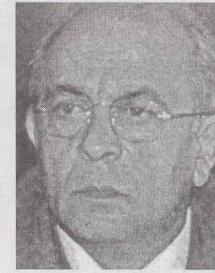
Ναι, ναι, έτσι είναι, συμφωνήσαμε. Η ελευθερία και η ανθρωπιά είναι πάνω απ' όλα. Ο πόνος όμως γεννάει την αγάπη. Μόνο όσοι πονάνε σήμερα είναι άνθρωποι. Πονάω, άρα υπάρχω, φώναξα. Δεν γίνεται να ζούμε με τον θάνατο και να πεθαίνουμε με τη ζωή που δεν προλαβαίνουμε να χαρούμε.

Έγνεψε καταφατικά, αισθάνθηκα τον καημό του... Καθώς μας ξεπροβόδιζε, γύρισα να τον δω για τελευταία φορά κι είχε κλειστεί στο άγαλμά του...

*Ο Δημήτρης Παπαχρήστος είναι συγγραφέας.

ΝΕΟΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

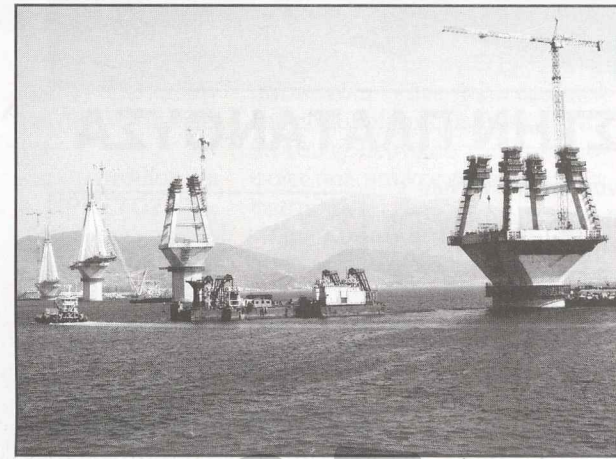
Ο κ. Δημήτρης Σκαμνιάκης είναι ο νέος Γραμματέας της Περιφέρειας Ηπείρου, αντικαθιστώντας τον κ. Π. Παπαδόπουλο, ο οποίος μετατέθηκε στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου. Ο κ. Σκαμνιάκης διετέλεσε Νομάρχης Ζακύνθου (πριν την εφαρμογή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης) και εκλέχτηκε δύο φορές βουλευτής του ΠΑΣΟΚ (1993 και 1996). Προ διμήνου κατείχε τη θέση του Προέδρου του Οργανισμού Σχολικών Κτιρίων και με την ιδιότητα αυτή είχε επισκεφθεί την 'Ηπειρο.

ΠΡΟΧΩΡΑΕΙ ΕΝΤΑΤΙΚΑ Η ΖΕΥΞΗ ΡΙΟΥ - ΑΝΤΙΡΡΙΟΥ

Η μεγαλύτερη καλωδιωτή γέφυρα στον κόσμο

Το όνειρο των Ηπειρωτών, αλλά και όλων των κατοίκων της Βορειοδυτικής Ελλάδος, φαίνεται πως σε ένα χρόνο γίνεται πραγματικότητα. Η γέφυρα στο Ρίο - Αντίρριο προχωράει εντατικά και τον επόμενο χρόνο θα τη διασχίσουμε. Οι πυλώνες είναι έτοιμοι. Παραθέτουμε στοιχεία για το έργο, του Γιάννη Χαβέλα, από τα "Σελλαδίτκα Νέα".

Η γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου θα είναι η μεγαλύτερη καλωδιωτή γέφυρα στον κόσμο, με μήκος 2.252 μέτρα (2.883 μέτρα με την προσθήκη των γεφυρών πρόσβασης) και με τα τρία κεντρικά ανοίγματα των 560 μέτρων και δύο πλευρικά των 286 μέτρων, καθώς και η μοναδική που εδράζεται σε βάθος έως 65 μέτρα κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας.

Αναρτάται από τέσσερις πυλώνες μέσα στη θάλασσα και στηρίζεται σε δύο ακρόβαθρα στις ακτές. Το κατόστρωμά της, πλάτους 27,2 μέτρων θα διαθέτει δύο λωρίδες κυκλοφορίας (συν μία βοηθητική) ανά κατεύθυνση και θα είναι συνεχές σε όλο το μήκος και πλήρως αναρτημένο από τις κεφαλές των τεσσάρων πυλώνων με 368 καλώδια κατανεμημένα ανά 12 μέτρα κατά μήκος του κατόστρωματος σε οκτώ ομάδες σχήματος βεντάλιας. Θα χρησιμοποιηθούν 40 χιλιόμετρα καλώδια, συνολικού βάρους 5.000 τόνων.

Τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιοχής, όπως είναι το μεγάλο βάθος θεμελίωσης, η υψηλή σεισμικότητα της περιοχής, οι τεκτονικές μετακινήσεις και η μέτρια ποιότητα του υπεδάφους στον πυθμένα της θάλασσας, επέβαλαν ιδιαίτερα εξειδικευμένες μεθόδους κατασκευής, δημιουργώντας μια «παγκόσμια πρωτοτυπία». Ο κάθε πυλώνας ύψους μέχρι και 227 μέτρων ζυγίζει 170 τόνους. Συμβατικά η γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου όφειλε να ο-

λοκληρωθεί και να δοθεί στην κυκλοφορία στο τέλος του 2004, ωστόσο οι συντηρητικές εκτιμήσεις των κατασκευαστών δείχνουν πως θα έχει ολοκληρωθεί νωρίτερα.

Η ιστορική συγκυρία έμελλε εκ των υστέρων να ταυτίσει το έτος ολοκλήρωσης της γέφυρας με αυτό της τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Με δεδομένη την καλή πορεία των εργασιών, οι άνθρωποι που εργάζονται στη γέφυρα οραματίζονται να δουν την Ολυμπιακή Φλόγα να διασχίζει το στενό περσώνοντας πάνω από τη γέφυρα. Το όνειρο αυτό φαίνεται εφικτό, ανεξαρτήτως της επίσημης ημερομηνίας παράδοσης της ζεύξης στην κυκλοφορία.

Σήμερα ο μέσος όρος των διερχομένων αυτοκινήτων από το Πορθμείο Ρίου-Αντιρρίου είναι 8.500 οχήματα την ημέρα, ενώ υπολογίζεται ότι με την απόδοση της γέφυρας στην κυκλοφορία ο ετήσιος μέσος όρος θα φτάνει τα 10.000 αυτοκίνητα την ημέρα αν και τις ημέρες αιχμής ο αριθμός αυτός θα μπορεί να φτάσει και τις 25.000. Ωστόσο προβλέπεται ότι η κίνηση θα αυξηθεί και πάνω από τα νούμερα αυτά που υπολογίζονται σήμερα, γιατί θα δημιουργηθούν νέα δεδομένα και νέες συνθητικές για τους ανθρώπους των γειτονικών περιοχών μετά την έναρξη λειτουργίας της γέφυρας.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΒΕΛΑΣ

ΜΟΝΗ ΚΗΠΙΝΑΣ

Στο 55ο χιλιόμετρο ανατολικά των Ιωαννίνων, στο δρόμο για τους Καλαρρύτες συναντάς, πλάι στη χαράδρα του Καλαρρύτεκου ποταμού, το συνοικισμό της Κηπίνας, η οποία υπάγεται στην Κοινότητα Καλαρρυτών. Το ομώνυμο μοναστήρι το συναντάς αριστερά κατά την άνοδό σου προς τους Καλαρρύτες. Πρέπει να σηκώσεις το βλέμμα σου ψηλά, για να αντικρύσεις, γαντζωμένο στους βράχους του Αη - Γιώργη, το μοναστήρι της Κηπίνας.

Θαυμάζεις το μεγαλείο της φύσης και της ανθρώπινης δημιουργίας. Φωλιάζει στην ψυχή σου το δέος, σαν εισέλθεις στο μοναστήρι και απορείς πως ο άνθρωπος, οδηγούμενος από την πίστη στο στο θείο, "χώθηκε" ερμητώς στην αετοφωλιά τούτου του βράχου.

Η Μονή της Κηπίνας, κατά τον Νίκο Παπακώστα ιδρύθηκε το 1349, σύμφωνα με επιγραφή που υπάρχει εντός του βράχου. Στο πέρασμα του χρόνου, πέρασαν πολλοί, αναπτύχθηκε, τοιχογραφήθηκε και κοσμήθηκε με μοναδικά έργα λαϊκής τέχνης. Στον καιρό της τουρκοκρατίας η Μονή διατηρούσε κοινό Δημοτικό Σχολείο για τα παιδιά των γύρω χωριών, που λειτουργούσε ως Κρυφό Σχολείο.

Ο παπα - Λάμπρος Αρλέτος είναι σήμερα ο εντεταλμένος εφημέριος της Μονής, η οποία υπέστη λεηλασίες, αλλά ανακατασκευάστηκε, συντηρήθηκε και παραδόθηκε στους προσκυνητές.

Η Παναγία της Κηπίνας εορτάζει την ημέρα της Ζωοδόχου Πηγής, μετά το Πάσχα.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ «ΠΥΡΡΟΥ» ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ (Α.Τ.Η.Δ.)

"ΠΥΡΡΟΣ"

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 32
106 83 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210 - 82 33 830
FAX: 210 - 82 38 468

Δυναμική Επικοινωνία

ΔΙΗΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

● ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ: ΜΑΡΙΑ ΛΑΜΑΡΗ ● ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝΔΡΕΑΣ ΡΙΖΟΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ «Πέτρα»

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 32, 106 83 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210 82.38.468

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Θ. ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑ, ΜΑΝΤΖΑΚΟΥ 3, ΑΘΗΝΑ

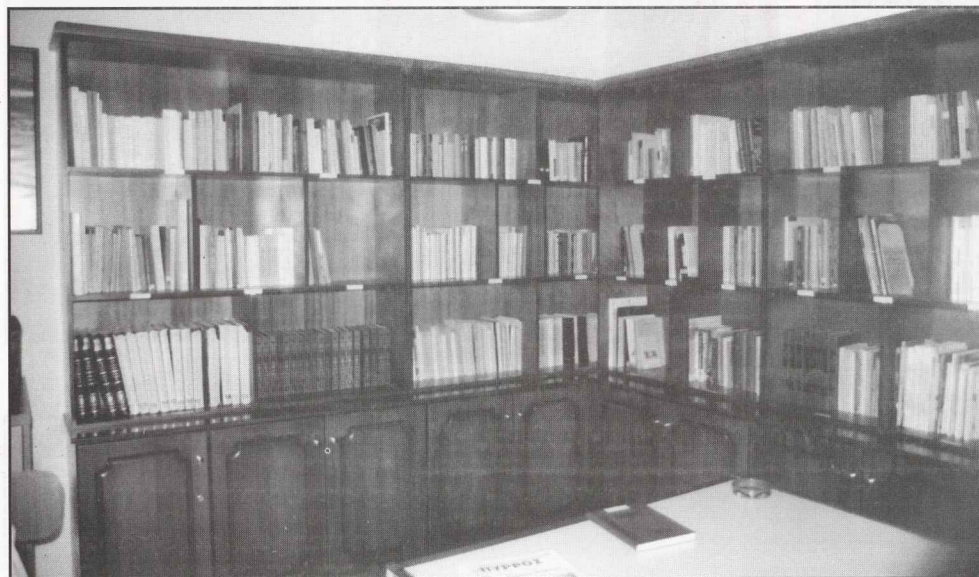
ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΕΤΗΣΙΩΣ: ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ 15 ΕΥΡΩ - ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΕΣ, ΣΥΛΛΟΓΟΙ: 30 ΕΥΡΩ

ΔΗΜΟΙ - ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ - ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ - ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ: 60 ΕΥΡΩ - ΆΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ ΕΥΡΩΠΗΣ: 30 ΕΥΡΩ - ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ 30 ΔΟΛΑΡΙΑ ΗΠΑ

Οι απόψεις που εκφράζονται στα ενυπόγραφα κείμενα δεν εκφράζουν απαραίτητα τις απόψεις της εφημερίδας - Ασυχώρητος η παρατύπωσις -

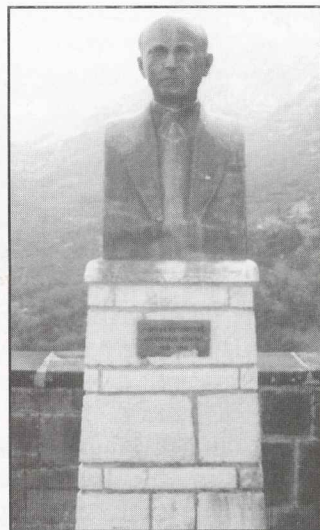
ΣΤΙΣ 5 ΗΠΕΙΡΟΥΣ

ΜΕ ΤΟΥΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΣΤΑ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΑΝΟΥΣΑ

Ο Σύλλογος των Αποδήμων Πλατανούσας Ιωαννίνων, εκτός του ότι αναπτύσσει αξιόλογη δραστηριότητα στο χώρο της πρωτεύουσας (διαθέτει ιδιόκτητη στέγη στην οδό Σάμου 31, η οποία έχει εξελιχθεί σε τόπο συνάντησης των συγχωριανών και χώρο πολυποικίλων δραστηριοτήτων, εκδίδει δε, εδώ και 30 χρόνια, την εφημερίδα "Ηπειρωτικά Νέα"), έχει στρέψει τη ματιά του και στον γενέθλιο τόπο. Τον περασμένο Αύγουστο διοργάνωσε 20ήμερο πολιτιστικών εκδηλώσεων, οι οποίες περιελάμβαναν και τα εγκαίνια της Βιβλιοθήκης, η οποία στήθηκε με τη βοήθεια του Συλλόγου. Η Πλατανούσα έχει παράδοση στα γράμματα και ένα τέτοιο γεγονός θα βοηθήσει τόσο τους μαθητές του χωριού, όσο και εκείνους που θα ήθελαν να εντρυφήσουν στην πλούσια βιβλιογραφία της. Τέκνα της Πλατανούσας οι αείμνηστοι Γιώργος Κοτζιούλας λογοτέχνης και Δημήτρης Δραγατάκης μουσουργός. Η Βιβλιοθήκη στεγάζεται σε κτίριο της πλατείας, το οποίο παραχώρησε στο ΔΣ του Συλλόγου και προσωπικώς στον πρόεδρο Χρήστο Αναγνώστου και στον υπεύθυνο της εφημερίδας Κώστα Μπασιώ. Όσοι επιθυμούν να ενισχύσουν την προσπάθεια, μπορούν να επικοινωνούν στο τηλ.: 210 88. 33. 761.

Η προτομή του λογοτέχνη Γιώργου Κοτζιούλα.

ΤΟ "ΚΟΙΝΟΝ" ΤΩΝ ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΙΩΤΩΝ

ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ΠΑΝΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΕΣ ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥΣ.

Στιγμιότυπα από τη Λαϊκή Συνέλευση των Μελισσουργιών, η οποία γίνεται κάθε χρόνο, θεσμός πλέον. Φέτος έγινε στις 10 Αυγούστου και συζητήθηκαν όλα τα θέματα που αφορούν το χωριό και τους ανθρώπους του. Η συμμετοχή ήταν ουσιαστική. Στη μικρή φωτ. δεξιά στο μικρόφωνο ο πρόεδρος Γιάννης Μποχώτης και πρώτος αριστερά ο πρόεδρος της Αδελφότητας Λάμπρος Τζίμας.

Η ΑΝΕΜΟΤΡΥΠΑ ΑΝΟΙΞΕ...

Το 1960, δυο μαθητές από το Γυμνάσιο Αγνάντων, παίζοντας σ' ένα μικρό βουνάκι, λίγο έξω από τα Πράμναντα, είδαν από μια κρύπτη να πετάγεται μια αλεπού. Με τη νεανική περιέργεια έσκυψαν τα κεφάλια τους μέσα στην κρύπτη και κρύος αέρας περιέλουσε τα πρόσωπά τους.

Το γεγονός αυτό στάθηκε η αφορμή για την ανακάλυψη του Σπηλαίου Πραμνάντων, που ονομάστηκε **Ανεμότρυπα**. Στη συνέχεια η σπηλαιολόγος Άννα Πετροχείλου ήταν αυτή που ερεύνησε το Σπήλαιο, το οποίο χαρακτηρίστηκε μοναδικό.

Χρειάστηκε να περάσουν 43 χρόνια, μετά από τους αγώνες των Τζουμμερκιωτών, για να αξιοποιηθεί το Σπήλαιο και να ανοίξει την πύλη του στο κοινό, από τις αρχές Αυγούστου.

Εμείς, με τη φωτογραφική μας μηχανή, μπήκαμε στο Σπήλαιο, αποτυπώσαμε μερικά όμορφα στολidia του, το περιηγηθήκαμε, μάθαμε στοιχεία γι' αυτό και το θαυμάσαμε.

Το μήνιμα που έχει εξερευνηθεί αυτή τη στιγμή είναι μικρό, μόλις 300 μέτρα και οι επιστήμονες εκτιμούν ότι η έκτασή του επεκτείνεται. Χαρακτηρίζεται από το **απόλυτο λευκό χρώμα** του, το οποίο εντυπωσιάζει, κάποιον μάλιστα θαώρησαν ότι είναι τεχνητό... χρωματισμένο! **Υπόγειοι ποταμοί και καταρράκτες**, κάνουν αισθητοί την παρουσία τους με τον ήχο των νερών τους. **Μικρές λίμνες** σε όλο τον διάδρομο και στο τέλος, η **περίφημη κόκκινη λίμνη**. Η θερμοκρασία στο Σπήλαιο είναι σταθερή στους 19 βαθμούς, όλες τις εποχές του έτους.

Η Ανεμότρυπα αποτελεί κόσμημα όχι μόνο για τα Πράμναντα, αλλά για ολόκληρη την περιοχή των Τζουμμερκίων. Η λειτουργία του ενισχύει την τουριστική προβολή, προσελκύει επισκέπτες και αποτελεί την αφετηρία για μια καλή περιήγηση σε ολόκληρο τον ορεινό όγκο.

Το γεγονός αυτό πρέπει να ληφθεί υπόψη και από τους κοντινούς δήμους και κοινότητες, για μια συνδυασμένη υπερτοπική συνεργασία, αφού ο επισκέπτης, φθάνοντας στο Σπήλαιο, φυσικό είναι να αναζητήσει και άλλους χώρους για την περιήγηση του.

ΦΩΤ. ΑΝΔΡΕΑΣ ΡΙΖΟΣ

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ

Ανοδική πορεία στις σύγχρονες απαιτήσεις

Από την περσινή εκδήλωση για τα 20χρονα της Ομοσπονδίας στο Πολεμικό Μουσείο.

Του ΘΩΜΑ ΣΜΠΗΤΑ, προέδρου της Ομοσπονδίας

- ✓ ΡΙΖΙΚΗ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ
- ✓ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Ο υπουργός Υγείας κ. ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΕΦΑΝΗΣ με 2.000 ευρώ και την υπόσχεση να συνεχίσει να παρέχει τη συνδρομή του.

- Ο υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΧΤΑΣ έδωσε 9.000 ευρώ και ενέκρινε ήδη άλλα 2.000 ευρώ.

- Σημαντική ήταν η συνδρομή του τ. Νομάρχη Θεσπρωτίας κ. ΝΙΚΟΥ ΤΣΩΝΗ, που συνεχίζει σταθερά να είναι δίπλα στην Ομοσπονδία.

- Ο Κοκκινολιθαρίτης δραστήριος επιχειρηματίας και φίλος κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΟΥΜΑΝΗΣ εκτός της προσφοράς της μελέτης για τη ΣΤΕΓΗ, ανέλαβε να προσφέρει σημαντικό μέρος από την επίπλωση και τον εξοπλισμό της.

- Ο Νομάρχης Θεσπρωτίας κ. ΗΛΙΑΣ ΛΙΑΚΟΣ και ο Δήμαρχος Φιλιππών κ. ΜΗΝΑΣ ΝΤΟΥΜΑΖΙΟΣ δεσμεύτηκαν να ενισχύσουν την προσπάθεια της Ομοσπονδίας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν μπορεί παρά να είναι πολύ αισιόδοξο για την πορεία της Ομοσπονδίας και εκφράζει την ευγνωμοσύνη του σε όλους όσους βοηθούν.

Παράλληλα με τη ΣΤΕΓΗ, η Ομοσπονδία έκανε πολύ αισθητή την παρουσία της με τη συμμετοχή του χορευτικού της σε κορυφαίες πολιτιστικές εκδηλώσεις και φεστιβάλ.

Την Κυριακή 10 Αυγούστου 2003, στα πλαίσια των εκδηλώσεων για το **Αγροτικό Ξεσηκωμά** που συνδιοργάνωσε με το **Δήμο Φιλιππών** και την **Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Θεσπρωτίας**, παρουσίασε στο **Φιλιότι** τη θεατρική παράσταση **"Στο Μαχαλά της Γιαννούλας"** (Ηπειρωτικά δρώμενα, του συγγραφέα **Δημήτρη Μήτση**), που ανέβασε πέρυσι το Θέατρο "Δώρας Στράτου" με μεγάλη επιτυχία.

Στους στόχους της παραμένει η πραγματοποίηση **εκδρομής στην Ουγγαρία**, για την οποία θα υπάρξει έγκαιρη ενημέρωση.

Όλο αυτό το διάστημα είχε συχνές επαφές με τους παράγοντες του Τόπου (βουλευτές, νομάρχη, δήμαρχο, προέδρους τοπικών συμβουλίων) και έλαβε μέρος σε συσκέψεις της Πανεπειρωτικής

Η χορωδία της Ομοσπονδίας αποτελεί πρότυπο και αποσπώ των θαυμασμό στις εκδηλώσεις.

Συνομοσπονδίας και άλλων Ομοσπονδιών.

Εξακολουθεί να παρακολουθεί τα όσα αφορούν την περιοχή και παρεμβαίνει με προτάσεις ή διαμαρτυρίες σε πολλές περιπτώσεις, πάντα μέσα στα όρια των δυνατοτήτων και στα πλαίσια του Καταστατικού της.

Το Διοικητικό Συμβούλιο γνωρίζει καλά το ρόλο της Ομοσπονδίας και δεν καλλιεργεί αυταπάτες και ψεύτικες προσδοκίες, όσο κι αν κολακεύεται από τη λαθμενική αντίληψη μερικών συμπατριωτών που, από άγνοια ίσως, την ταυτίζουν με την εξουσία και ζητούν από αυτή ανάλογες ευθύνες. Πρέπει όλοι να ξέρουμε ότι η Ομοσπονδία έχει τόση δύναμη, όση δύναμη έχουν οι φωνές που συνενώνονται μαζί της και από κοινού διεκδικούν και όσο πιο δυνατές είναι οι Αδελφότητες που τη συγκροτούν.

Γι' αυτό είναι απαραίτητο όλοι οι συμπατριώτες να πλαισιώσουν τις Αδελφότητες των χωριών τους και να συμμετάσχουν ενεργά στις εκδηλώσεις και στη ζωή της Ομοσπονδίας.

Τότε η Ομοσπονδία μπορεί να προσφέρει περισσότερα και έτσι μπορεί να πετυχαίνει ή να προσγγίζει τους σκοπούς και τους στόχους της.

ΓΚΙΝΙ Ν' ΑΝΤΑΜΟΥΣΙΜ - ΚΑΛΩΣ ΑΝΤΑΜΩΘΗΚΑΜΕ

Ανήμερα το 15Αύγουστο στον Πριάβολο του Παλαιοχωρίου Συρράκου, γίνεται από το πρώτο πανηγύρι του χωριού. Ανταμώνουν οι χωριανοί, μετά τη Θεία Λειτουργία στα εκκλησάκια που υπάρχει εκεί και δίπλα από τους προσφίλους τους κεκοιμημένους στήνουν τους κυκλικούς χορούς τους, που κρατούν ως αργά το απόγευμα. Το βράδυ πάλι ανταμώνουν στο μεσοχώρι, στη Σαλατούρα, για να συνεχίσουν. Γκίνι ν' ανταμούσιμ, όπως λένε και στη γλώσσα τους!

ΣΕΛΛΑΔΙΤΕΣ

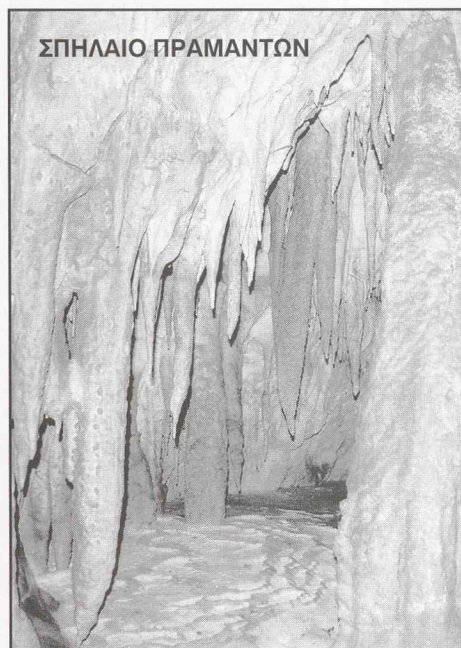
Την Κυριακή 5 Οκτωβρίου 2003 η Αδελφότητα Σελλαδιτών θα πραγματοποιήσει ημερήσια εκδρομή στον Άγιο Κωνσταντίνο, Καμένα Βούρλα, Θερμοπύλες, Μονή Δαμάστας, Γέφυρα Γοργοποτάμου.

Παρακαλούνται οι φίλοι και τα μέλη της Αδελφότητας να πλαισιώσουν την άνετη και ωραία αυτή εκδρομή.

Η εκκίνηση του λεωφορείου θα γίνει από την οδό Πατισίων (Μουσείο) στις 07.30'. Τηλέφωνα δηλώσεων συμμετοχής 7792680 - 7701284 Γιάννης Σεργιάννης. Εισιτήριο 7 (επτά) ευρώ κατ' άτομο.

ΚΕΙΜΕΝΑ - ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ:
ΑΝΔΡΕΑΣ ΡΙΖΟΣ

Όχι δεν γνωρίζουμε την Ήπειρο, τον γενέθλιο τόπο μας. Γιατί είναι πραγματικά Απειρος Χώρα, που μας ανακαλύπτει σε κάθε βήμα μας πάνω της, την ομορφιά, την ιστορία, την παράδοση και τον πολιτισμό της. Χρειάζονται πολλά οδοιπορικά για να πάρεις, έστω μια γεύση, του απείρου κάλλους της. Δεν είναι φτωχός ο τόπος μας, κατά πως τον θέλουν οι οικονομικοί δείκτες. Είναι πλούσιος. Και ο πλούτος της βρίσκεται, παντού, από κάτω, από τον βίοτοπο του Αμβρακικού έως τις πανήγυρες βουνοκορφές των Τζουμέρκων, της Μουργκάνας και της Αστράκας. Θανμάζουν οι σύγχρονοι περιηγητές τα θαύματα της φύσης και της ανθρώπινης δημιουργίας, που έβαλε σταθερά τα χνάρια της σε τούτο τον ευλογημένο τόπο. Μακάρι και μεις οι γηγενείς να εκτιμήσουμε την αξία του για να πορευτεί στο χρόνο αμόλυντος. Και οι κρατούντες την πολιτική και οικονομική εξουσία να στρέψουν το βλέμμα τους με σεβασμό σε αυτόν.

ΣΠΗΛΑΙΟ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟ ΕΩΣ ΤΟ ΠΑΠΙΓΚΟ Μαγεία απείρου κάλλους

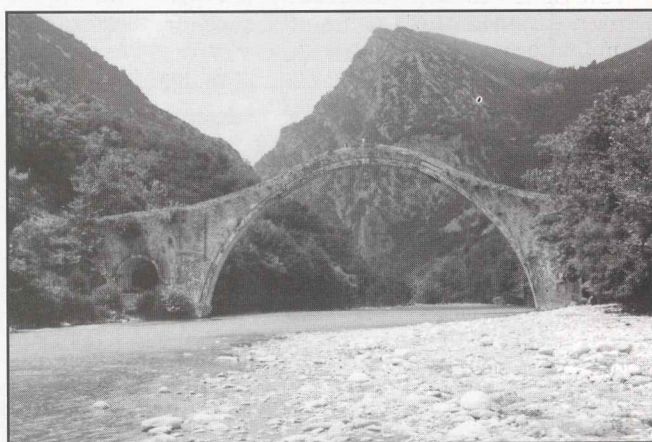
ΔΕΚΑΗΜΕΡΟ ΑΥΓΟΥΣΤΙΑΤΙΚΟ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

●●● Όταν περνάς το Ρίο - Αντίρριο, νιώθεις πιο κοντά την Ήπειρο. Ανευπομονείς να φτάσεις στη Συκούλα, το τελευταίο χωριό της Αιτωλοακαρνανίας, πέντε μέτρα από το σύνορο με την Άρτα. (Ας όψονται οι κατά καιρούς πολιτικοί μας, με τους διοικητικούς τους διαχωρισμούς, που ταλαιπωρούν τους κατοίκους της Συκούλας. Για να πάρουν ένα χαρτί τρέχουν στο... Μεσολόγγι, δυο ώρες δρόμο, ενώ η Άρτα απέχει 10 λεπτά). ●●● Στο Ρίο δεν παραλείπουμε να φωτογραφίσουμε τους πυλώνες που πάνω της θα στηθεί η γέφυρα, την οποία, καλώς εχόντων των πραγμάτων, θα την περάσουμε το ερχόμενο καλοκαίρι. Η μεγαλύτερη καλωδιωτή γέφυρα στον κόσμο. Χρόνια την πάλευαν οι Ηπειρώτες και οι Αιτωλοακαρνανέες. Μαζί με άλλα έργα στην Κακιά Σκάλα, τις παρακάμψεις Αμφιλοχίας, Αγρινίου (Ιονία Οδός) φέρνουμε πιο κοντά την Ήπειρο στην πρωτεύουσα. ●●● "Καλώς ήλθατε στην Ήπειρο", μας υποδέχεται η ταμπέλα, λίγο μετά τη Συκούλα, περνώντας τη γέφυρα. ●●● Πρώτος σταθμός η Άρτα, η δική μας πόλη, ο τόπος των παιδικών και εφηβικών μας αναμνήσεων. "Άρτα, αγάπη μου". Παλαιό σύνθημα, που τείνουμε να το επαναφέρουμε. Η Άρτα είναι όμορφη πόλη. Όχι πως παinueουμε το σπίτι μας, αλλά το λένε πολλοί που την επισκέπτονται για πρώτη φορά. Διάσπαρτη με μνημεία, βυζαντινά και αρχαιότερα, γέφυρι, κάστρα και απομεινάρια νεοκλασικών σπιτιών, με ένα πεζοδρομημένο κέντρο, που τα αναδεικνύει, αγωνίζεται να προσδιορίσει την ταυτότητά της. Παρηγορήτισσα, μοναδικό σε όλη την Ελλάδα βυζαντινό μνημείο (τέλη 13ου αιώνα), δεσπόζει στο κέντρο της πόλης. Καλά το γέφυρι, αλλά όποιος πάει στην Άρτα και δεν πάει στην Παρηγορήτισσα, είναι σαν να μην πήγε. Αν εμείς οι Αρτινοί ξεφύσουμε από την εσωστρέφειά μας, η πόλη μας θα πάρει την προβολή που της αξίζει. Φαίνεται πως ο νέος δήμαρχος, ο φίλος Πάνος Οικονομίδης το έχει αντιληφθεί αυτό και οι πρωτοβουλίες του συντείνουν προς αυτή την κατεύθυνση. Οι εκδηλώσεις "Απειρος Γη" που διοργάνωσε στην Άρτα δείχνουν το δρόμο. Φίλε δήμαρχε, αξιοποιείστε και την Αρτινή Διασπορά. Είναι μια αξιολογη δύναμη, που μπορεί να συμβάλει στο έργο σας. ●●● Κορωνησία, στο νησί του Αμβρακικού. Τα άκουσα από την οικογένειά: τόσα χρόνια στην Άρτα και δεν την είχα πάει. Βράδυ φθάσαμε και περνώντας τη θαλάσσια λωρίδα θαυμάσαμε το μοναδικό τοπίο. Πού να είχαμε πάει και μέρα, δηλαδή, τι θα άκουγα από τη Μάρα, τον Κωστή, τη Χριστίνα και το Χρήστο. Στην Κορωνησία παρακολουθήσαμε το ψαράδικο πανηγύρι με τους φίλους Γιώργο Ροντογιάννη (από τον Άγιο Σπυρίδωνα) και τη Φανή. Σαρδέλα

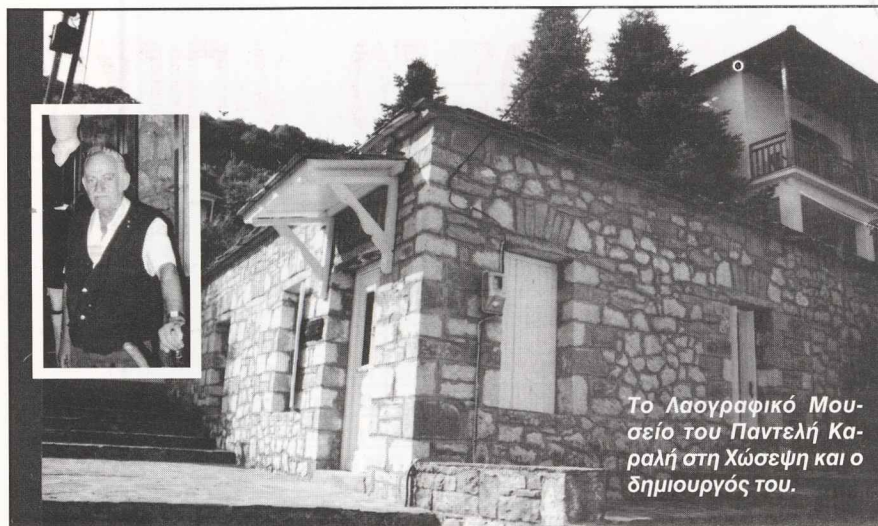
ΦΩΤ. ΝΙΚΟΣ ΠΑΝΕΛΛΗΣ

Κορωνησία και Αμβρακικός, κάτω δυο μοναδικά μνημεία: Της Παρηγορήτισσας στην Άρτα και του Γεφυριού της Πλάκας, στην ομώνυμη τοποθεσία των Ραφταναίων του Δήμου Πραμάντων.

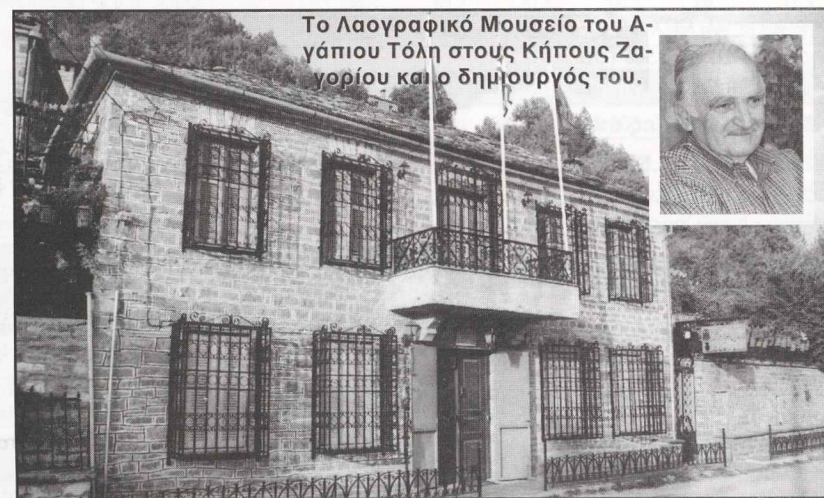
●●● Στις 9 Αυγούστου, γραμμή για τα Τζουμέρκα. Γέφυρα Πλάκας (προσκύνημα στον μάστορα - Κώστα Μπέκα) κι από εκεί στο Σπήλαιο Πραμάντων. Ανακαλύφθηκε τυχαία το 1960 από δυο μαθητές των Αγνάντων όταν από μια κρύπτη ξεπρόβαλε μια αλεπού. Το εξερεύνησε η Άννα Πετροχειλού και στις 2 Αυγούστου 2003 άνοιξε τις πύλες του. Κόσμημα για τα Τζουμέρκα. Μοναδικό στο είδος του. Τριακόσια μέτρα έχουν έως τώρα εξερευνηθεί, εντυπωσιάζει με το πάλλευκο χρώμα του, τις μικρές του λίμνες, τα υπόγεια νερά και τους καταρράκτες του, που ακούς σε κάθε βήμα. Ανεμότρυπα το λένε και ανοίγει δρόμους προβολής για όλη την περιοχή. ●●● Την Κυριακή

10 Αυγούστου, στους Μελισουργούς. Για να παρακολουθήσουμε τη Λαϊκή Συνέλευση του χωριού, το οποίο είναι από τα λίγα χωριά που διατηρεί το θεσμό. Οι Μελισουργοί παραμένουν Κοινότητα, έχουν πλούσια ιστορία και παράδοση και το Κοινοτικό Συμβούλιο, με επικεφαλής τον πρόεδρο Γιάννη Μποχώτη, αγωνίζεται για την προβολή του. Μιλήσαμε, για πρώτη φορά, στη Λαϊκή Συνέλευση, μεταφέροντας τον παλιό της Μελισουργιώτικης Διασποράς. Τα Τζουμερκοχώρια πρέπει να προ-

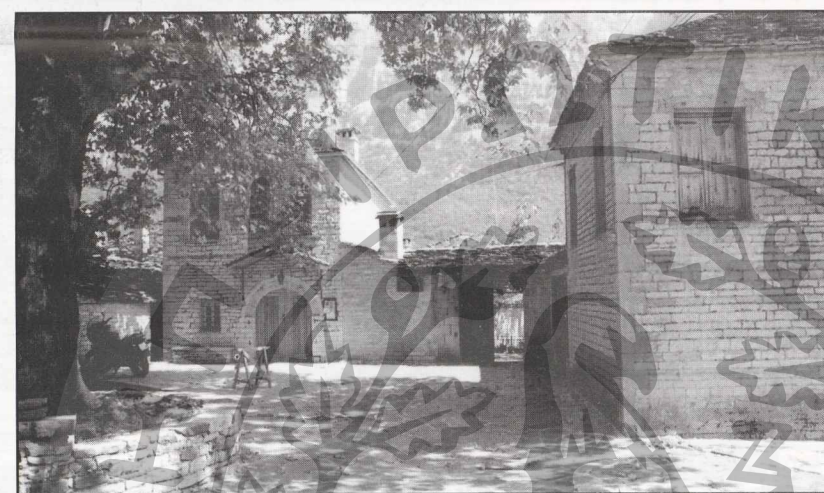

Το Λαογραφικό Μουσείο του Παντελή Καραλή στη Χώσση και ο δημιουργός του.

χρήσουν σε συνεργασία. Όπως έχουν διαμορφωθεί σήμερα τα πράγματα, δεν μπορεί το κάθε χωριό να αναπτυχθεί μόνο του. ●●● Παλαιχώρι Συρράκου, ο επόμενος σταθμός και η βάση μας για εξορμήσεις στα Τζουμέρκα των Ιωαννίνων και της Άρτας. Ένα από τα πέντε βλαχόφωνα χωριά των Τζουμέρκων. Το έχουμε ξαναγράψει. Οι απ' εκεί Τζουμερκιώτες έχουν άλλη κουλτούρα. Πολύ επικοινωνιακοί, φιλόξενοι και συλλογικοί δραστηριότητα για το κοινό καλό. Εκεί διατηρείται ακόμη το μιντάτι, προσωπική δηλαδή εργασία για το χωριό. Στο δε πανηγύρι, δεν υπάρχει αυτό που γίνεται σε άλλα χωριά. Ο καθένας που θέλει να χορέψει, μπαίνει στη σειρά και χορεύει και δεν περιμένει το...πρώι. Στον Πριάβολο, στην ακρόπολη του Παλαιοχωρίου γίνεται από το πρώι το 15Αύγουστο το πανηγύρι, δίπλα στους κεκοιμημένους. Οι ζωντανοί με τους αποθαμένους. Τιμή στα προσφιλή πρόσωπα που έφυγαν και δεν ξεχνιούνται. ●●● Στις 13 Αυγούστου στη Χώσση (Κυψέλη) Άρτας. Είχαμε να πάμε από το 1979, τότε με τις καλές εποχές των Αρτινών φοιτητών. Αφορμή για τη νέα μας επίσκεψη η δραστηριότητα των Αποδημών του χωριού με τη φιλοξενία των νέων Νορβηγών. Κεντρική παράσταση στην πλατεία του χωριού, συναδέλφωση και μηνύματα φιλίας από νέους δύο περιοχών με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Αξίζουν συγχαρητήρια στο ΔΣ του Συλλόγου και ιδιαίτερα στην πρόεδρο Εύη Κουτσοσπύρου, που σήκωσε ένα μεγάλο βάρος αυτής της πρωτοβουλίας. Στη Χώσση υπάρχει και το Λαογραφικό Μουσείο του Παντελή Καραλή, μοναδικό αυτή τη στιγμή στα Τζουμέρκα. Φίλε Ευριπίδη Κουτσοσπύρο, ευχαριστούμε για τη μοναδική φιλοξενία! ●●● Στους Μελισουργούς και πάλι για το παραδοσιακό καγκελάρι το 15Αύγουστο. Το κρατάμε οι Μελισουργιώτες. Τραγουδι με το στόμα και χορός όπως παλιά. Φίλε Βαγγέλη Γκούνα (της Ευτυχίας) είσαι αξεπαιστος, γιατί αγαπάς το χωριό και το αποδεικνύεις με την παρουσία σου και αυτή τη μέρα. Πρέπει όμως να σημειώσουμε ότι στους Μελισουργούς έχουν λόγο, θέση και άποψη οι πάντες, και κυρίως όλοι οι Μελισουργιώτες της Απανταχού Διασποράς. ●●● Στους Καλαρρύτες, μετά το 15Αύγουστο. Ομολογούμε την αμαρτία μας. Πρώτη φορά πηγαίναμε στο ιστορικό χωριό. Απαράτητη στάση πριν από τους Καλαρρύτες, στη Μονή της Κηπίνας, στο "Μοναστήρι" ουρανού", όπως το χαρακτήρισε ο φίλος Βαγγέλης Ντόκας από το Παλαιχώρι. Καλαρρύτες και Συρράκο, τα πέτρινα διαμάντια των Τζου-

Το Λαογραφικό Μουσείο του Αγάπιο Τόλη στους Κήπους Ζαγορίου και ο δημιουργός του.

Αριστερά μια χαρακτηριστική εικόνα από το Μεγάλο Πάπιγκο και δεξιά ένα από τα έργα του Θωμά Μπαλά, ο οποίος ζει και δημιουργεί μόνιμως στο Μικρό Πάπιγκο.

μέρκων. Τα χνάρια της ιστορίας και του πολιτισμού σε κάθε μας βήμα. Στους Καλαρρύτες γνωρίσαμε την κ. Αθηνά Μέντζα, ανέπληστη συνάντηση, με σημαντική προσωπική και οικογενειακή προσφορά στους αγώνες της πατρίδας, ενώ φιλοξενηθήκαμε στο σπίτι των εξαδέλφων Βαγγέλη Μπαζδέκη και Ελένης Θάνου. ●●● Οι επόμενες μέρες μας βρήκαν στο Ζαγόρι. Στη μοναδική Βίτσα μας περίμενε ο φίλος Δημήτρης Χατζαράπουλος, σύμβουλος της Πανεπειρωτικής, βέρος Ζαγορισιός, ο οποίος αυτή την περίοδο μοιράζει τη δραστηριότητά του ανάμεσα στην Αθήνα και το Ζαγόρι. ●●● Τα Ζαγοροχώρια είναι μοναδικά. Κατόρθωσαν να διατηρήσουν την αυθεντικότητά τους και να αξιοποιήσουν τον πολιτισμό και την ιστορία τους. ●●● Καταλύσαμε στον Ξενώνα "Μπελόνη" στη Βίτσα. Πανέμορφος, καθαρός. Οικογενει-

ακή επιχείρηση του κ. Αλεξάνδρου Νταχρή. ●●● Σε όλα τα Ζαγοροχώρια θα βρεις άνετα και φθηνά καταλύματα. ●●● Μονοδένδρι, Μοναστήρι Αγίας Παρασκευής, Οξιά, με θέα τη μοναδική Χαράδρα του Βίκου. Στο Μονοδένδρι, το Ριζάριο Ίδρυμα, που στεγάζεται σε ένα πανέμορφο κτίριο άνω των 100 ετών, με τη δραστηριότητά του, κρατά ζωντανή την ιστορία και την παράδοση του Ζαγορίου. ●●● Στο Μοναστήρι της Αγίας Παρασκευής συναντήσαμε τον Κύπριο Ανδρέα Ιωάννου. Κατενθουσιασμένος με τις ομορφιές της Ελλάδας και της Ηπείρου. Κουβέντα για Ελλάδα και Κύπρο, γνωριμία και μια πρόσκληση για την Κύπρο. ●●● Στους Κήπους συνάντησα με τον Αγάπιο Τόλη και γνωριμία εκ του σύνεγγυς με το μοναδικό του Λαογραφικό Μουσείο. Ο Αγάπιος έκανε όνειρο ζωής τη διάσωση ενός μέρους της ι-

στορίας και παράδοσης του Ζαγορίου. 50.000 αντικείμενα λαϊκής τέχνης και δημιουργίας δέσωσε και σε λίγο θα τα παραδώσει όλα στην κοινή θέα, μέσα από το μεγάλο χώρο τον οποίο ετοιμάζει. ●●● Τελευταία μέρα, μια παράτρηση από φίλους μας για το Πάπιγκο. Ακολουθήσαμε τις οδηγίες του Δημήτρη Χατζαρόπουλου. ●●● Στάση στο νεοτεκτο Μνημείο της Γκραμπάλας κι από εκεί κάτω από την Αστράκα στο Μεγάλο και Μικρό Πάπιγκο. Επιδεικτική ομορφιά, φυσική και αρχιτεκτονική. ●●● Στο Μικρό Πάπιγκο γνωρίσαμε τον Θωμά Μπαλά, ο οποίος μετέτρεψε ένα παλιό πέτρινο σπίτι, με την τέχνη του, σε Μουσείο. Ζει μόνιμως στο Μικρό Πάπιγκο. ●●● Όσα είδαμε, όσα ζήσαμε, κατά καιρούς θα τα παρουσιάσουμε αναλυτικότερα στον "ΠΥΡΡΟ". ●●● Και του Χρόνου!

Το Ριζάριο Εκθεσιακό Κέντρο στο Μονοδένδρι Ζαγορίου.

νομός Ιωαννίνων

Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση
Πλ. Πύρρου, 452 21 Ιωάννινα
Τηλ. 26510 26230, Fax: 26510 77637
E-mail: nai-nom@otenet.gr
Ιστοσελίδα: www.nomioan.gr

Με πρωτεύουσα τα Ιωάννινα, ο νομός Ιωαννίνων συγκεντρώνει **1,6% του πληθυσμού** της χώρας και παράγει **1,3% του ακ. εγχώριου προϊόντος**. Το ποσοστό **φυσικής μείωσης του πληθυσμού** (υπεροχή γεννήσεων/1.000 κατοίκους) αυξάνεται από -1 το 1997 σε -1,9 το 1999. Η αναλογία μαθητών Δημοτικού ανά 1.000 κατοίκους είναι πολύ χαμηλή. Μεταξύ των απογραφών 1991 και 2001 όμως ο πληθυσμός αυξήθηκε 7,6%. Με **κατά κεφαλήν προϊόν** 3,36 εκατ. δρχ. κατατάσσεται 32ος με βάση το κριτήριο αυτό, με 83% του μέσου όρου Ελλάδος το 2001. Στους κατοίκους του αναλογούν **22 αυτοκίνητα και 0,8 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους** (μέσος όρος χώρας 31 το 2001 και 0,8 αντίστοιχα το 2000) και 45 τηλεφωνικές συνδέσεις ανά 100 κατοίκους (μέσος όρος χώρας 54 το 2000). **Με δηλωθέν εισόδημα** 1,19 εκατ. ανά κάτοικο το 2000 (άνοδος 6,7%, 75% του μέσου Ελλάδος) και καταθέσεις 1,33 εκατ. δρχ. ανά κάτοικο το 1999, οι κάτοικοί του πλήρωσαν το 2000 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 81 χιλ. δρχ., έναντι μέσου χώρας 131 χιλ. δρχ. Στο νομό αναλογεί 1,4% των φορολογουμένων (άνοδος 5,7% το 2000) και 1,3% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας (αύξηση 7,6%). Είναι η **1η παραγωγός τυριού της χώρας** με 9% της συνολικής παραγωγής και η **2η στην παραγωγή κρέατος** με 7% (στοιχεία 2001), από τον αγροτικό όμως τομέα προέρχεται μόνο 6,7% του προϊόντος του, με συμμετοχή 1,1% στο συνολικό προϊόν του γεωργικού τομέα της χώρας. Στη **μεταποίηση** αναλογεί 9,6% του προϊόντος του νομού, εκεί δε παράγεται 1,1% της συνολικής μεταποιητικής παραγωγής της χώρας (η 4η υψηλότερη συμμετοχή). Ο νομός έχει την **4η χαμηλότερη αναλογία τροχαίων ατυχημάτων** ανά 1.000 κατοίκους στη χώρα (0,6 έναντι μέσου όρου 1,8 το 2001) και τα τροχαία ατυχήματα στο νομό μειώθηκαν 23%.

ΔΕΙΚΤΕΣ		Νομός Ιωαννίνων	Μέσος όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2001	3,36 εκ. δρχ.	4,05	32
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	1999	1,33 εκ. δρχ.	1,68	20
Δηλωθέν εισόδημα ανά κάτοικο	2000	1,19 εκ. δρχ.	1,6	22
Φόρος εισοδήματος ανά κάτοικο	2000	81 χιλ. δρχ.	131	17
Φυσική αύξηση πληθυσμού / 1000 κατοίκους	1999	-1,87	-0,24	30
Μαθητές γυμνασίων λυκείων/ 1000 κατοίκους	2000	64	72	36
Μαθητές δημοτικού / 1000 κατοίκους	2000	47	61	45
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	1998	1,3 %		15
Φορολογούμενοι	2000	1,3 %		13
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2000	1,3 %		11
Άμεσοι φόροι	1999	0,6 %		11
Αποταμιευτικές καταθέσεις	1999	1,4 %		12

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ			1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
	1981Α	1991Α	2001Α							
Αριθμός κατοίκων	147.304	158.193	170.239	169.575	172.241	174.958	177.017	179.626	181.246	170.239
Αριθμός κατοίκων πρωτεύουσας	44.829	56.496	-	-	-	-	-	-	-	-
Επιφάνεια τ. χλμ.	4.990	4.990	4.990	4.990	4.990	4.990	4.990	4.990	4.990	4.990
Πυκνότητα πληθυσμού, κάτοικοι / τ. χλμ.	29,5	32,0	34,1	34,0	34,5	35,1	35,5	36,0	36,3	34,1
Αστικός πληθυσμός	44.829	68.072	-	-	-	-	-	-	-	-
Ημιαστικός πληθυσμός	10.831	7.988	-	-	-	-	-	-	-	-
Αγροτικός πληθυσμός	91.644	82.133	-	-	-	-	-	-	-	-
Γάμοι (μόνιμη κατοικία γαμπρού)	1.056	805	-	804	594	725	642	775	-	-
Γεννήσεις (μόνιμη κατοικία μητέρας)	2.147	1.376	-	1.311	1.282	1.357	1.309	1.260	-	-
Θάνατοι (μόνιμη κατοικία θανόντος)	1.408	1.485	-	1.443	1.589	1.525	1.572	1.593	-	-
Αριθμός νοικοκυριών	43.950	49.328	-	-	-	-	-	-	-	-
Γάμοι ανά 1000 κατοίκους	-	-	-	4,7	3,4	4,1	3,6	4,3	-	-
Φυσική αύξηση πληθυσμού/1000 κατοίκους	-	-	-	-0,8	-1,8	-1,0	-1,5	-1,9	-	-
Αριθμός κατοικιών	63.190	74.566	-	-	-	-	-	-	-	-

ΜΕ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΕΥΧΟΣ Ο «ΠΥΡΡΟΣ» ΟΛΟΚΛΗΡΩΝΕΙ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΤΗΣ.

νομός Ιωαννίνων

ΠΡΟΙΟΝ - ΕΙΣΟΔΗΜΑ	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Ακ.Εγχ.Προϊόν, πιμές αγοράς,εκ.δρχ	-	-	-	302.565	327.235	418.211	464.273	495.278	532.920	572.526
Γεωργία % ΑΕΠ	-	-	-	11	10	6	7	-	-	-
Βιομηχανία % ΑΕΠ	-	-	-	14,6	15,0	16,5	17,5	-	-	-
Μεταλλεία - Ορυχεία % ΑΕΠ	-	-	-	0,7	0,7	0,1	0,1	-	-	-
Μεταποίηση % ΑΕΠ	-	-	-	6,4	6,5	8,9	9,6	-	-	-
Ενέργεια % ΑΕΠ	-	-	-	2	2	2	1	-	-	-
Κατασκευές % ΑΕΠ	-	-	-	5,7	6,1	5,9	6,2	-	-	-
Υπηρεσίες % ΑΕΠ	-	-	-	74,2	74,7	77,4	75,8	-	-	-
Ακ.Εγχ.Προϊόν κατά κεφαλή % μ.ό. χώρας	84,1	83,1	81,6	68,5	66,5	75,7	76,5	75,6	75,0	83,0
Ακ.Εγχ.Προϊόν κατά κεφαλή, δρχ.	1.529.586	1.692.449	1.877.568	1.784.254	1.899.868	2.390.351	2.622.759	2.757.274	2.940.313	3.363.072

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (εκ. δρχ.)	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Ιδιωτικές σε κατοικίες	18.782	20.271	16.572	22.600	22.531	28.548	34.995	38.059	36.403	-
Ιδιωτικές Ν2234/23, αριθμός σχεδίων	-	-	-	-	1	1	2	4	-	-
Ιδιωτικές Ν2234/23, προϋπολογισμός	-	-	-	-	2.367	154	1.550	2.056	-	-
Επενδύσεις μετ/κών επιχ/σεων (απασχ.>10 άτομα)	-	3.673	2.120	1.733	2.897	1.899	4.413	-	-	-

ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Αριθμός νέων κατοικιών	1258	1169	1075	1078	1252	1511	1679	1403	1446	-
Αριθμός δωματίων νέων κατοικιών	4419	4162	3711	3654	4285	5030	5467	4564	4644	-
Ογκος σε χιλ. m3 νέων κατοικιών	492	477	418	447	547	620	718	643	646	-
Αριθμός νέων κατοικιών ανά 100 κατοίκους	0,77	0,7	0,64	0,63	0,72	0,86	0,94	0,78	0,79	-

ΓΕΩΡΓΙΑ	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Σύνολο καλλιεργειών, στρέμματα	395.689	386.219	381.176	377.850	370.721	367.528	365.503	330.036	324.637	257.392
Αρδευθείσες καλλιεργείες, στρέμματα	102.151	98.363	113.609	115.252	119.148	113.844	108.824	115.570	116.022	114.605
Ελαιόλαδο, τόνοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Καπνός, τόνοι	698	291	315	297	307	313	301	364	367	353
Βαμβάκι, τόνοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σιτάρι, τόνοι	2.234	3.235	2.604	2.709	2.468	2.482	2.215	1.971	1.693	1.360
Ρύζι, τόνοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Εσπεριδοειδή, τόνοι	34	34	29	31	26	24	27	21	16	18
Μήλα, τόνοι	605	564	563	580	544	530	399	411	364	342
Ροδόδινα, τόνοι	1.129	675	592	437	540	534	426	422	329	309
Πατάες, τόνοι	19.535	19.150	20.810	22.452	22.788	20.094	21.630	13.771	18.076	17.700
Τομάτες, τόνοι	2.200	2.200	3.191	5.118	4.575	3.990	4.100	3.342	3.981	5.184
Κρέας, τόνοι	24.728	24.227	27.583	26.333	28.651	26.580	44.030	28.754	34.132	33.710
Γάλα, τόνοι	49.782	49.015	50.470	54.708	53.267	47.908	51.800	48.342	61.354	52.508
Τυρί μαλακό, τόνοι	7.814	8.924	9.579	12.249	11.796	11.105	12.450	15.174	13.134	13.131
Τυρί σκληρό, τόνοι	2.347	1.742	1.950	2.735	2.181	2.316	2.038	2.297	2.143	2.196
Αυγά χιλ.πεμάχια	92.871	91.629	103.214	101.263	114.099	114.240	110.000	109.497	149.421	109.496
Γεωργικοί ελκυστήρες	1.245	1.230	1.230	1.273	1.355	1.433	1.434	-	-	-

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ-ΒΙΟΤΕΧΝ.-ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Αριθμός μεταποιητικών επιχ. (απασχ.>10 άτομα)	-	45	46	-	43	43	43	-	-	-
Προσπλή αξία μετ/κών επιχ/σεων(απ.>10 άτομα), εκ. δρχ.	-	12.434	14.338	-	14.863	16.572	19.333	-	-	-
Πωλήσεις μετ/κών επιχ/σεων (απ.>10 άτομα), εκ. δρχ.	-	37.101	49.495	-	56.096	67.414	73.661	-	-	-

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Κλίνες σε ξενοδοχειακά καταλύματα	2.577	2.674	2.678	2.833	2.887	2.914	3.283	3.456	3.573	3.655
Ξενοδοχεία	-	-	-	-	-	-	66	68	74	94
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών	57.056	56.415	74.623	64.680	56.895	71.284	73.997	56.947	62.833	-
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία	-	-	-	-	-	-	52.429	53.931	-	-
Διανυκτερεύσεις ημεδαπών	337.709	315.757	327.844	321.199	313.936	349.794	324.107	396.725	424.960	-
Διανυκτερεύσεις ημεδαπών σε ξενοδοχεία	-	-	-	-	-	-	396.403	423.843	-	-
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών ανά κάτοικο	0,35	0,34	0,44	0,38	0,33	0,40	0,41	0,31	0,34	-

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΣ	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Επιβατ.αυτοκίνητα ΙΧ σε κυκλοφορία	17.824	19.222	20.307	21.764	23.384	25.555	27.961	31.314	34.836	37.998

Ιωαννίνων νομός

ΠΡΟΙΟΝ - ΕΙΣΟΔΗΜΑ	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Ακαθ.Εγχ.Προϊόν, πμές αγοράς,εκ.δρχ	-	-	-	302.565	327.235	418.211	464.273	495.278	532.920	572.526
Γεωργία % ΑΕΠ	-	-	-	11	10	6	7	-	-	-
Βιομηχανία % ΑΕΠ	-	-	-	14,6	15,0	16,5	17,5	-	-	-
Μεταλλεία - Ορυχεία % ΑΕΠ	-	-	-	0,7	0,7	0,1	0,1	-	-	-
Μεταποίηση % ΑΕΠ	-	-	-	6,4	6,5	8,9	9,6	-	-	-
Ενέργεια % ΑΕΠ	-	-	-	2	2	2	1	-	-	-
Κασκευές % ΑΕΠ	-	-	-	5,7	6,1	5,9	6,2	-	-	-
Υπηρεσίες % ΑΕΠ	-	-	-	74,2	74,7	77,4	75,8	-	-	-
Ακαθ.Εγχ.Προϊόν κατά κεφαλή % μ.ό. χώρας	84,1	83,1	81,6	68,5	66,5	75,7	76,5	75,6	75,0	83,0
Ακαθ.Εγχ.Προϊόν κατά κεφαλή, δρχ.	1.529.586	1.692.449	1.877.568	1.784.254	1.899.868	2.390.351	2.622.759	2.757.274	2.940.313	3.363.072

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (εκ. δρχ.)	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Ιδιωτικές σε κατοικίες	18.782	20.271	16.572	22.600	22.531	28.548	34.995	38.059	36.403	-
Ιδιωτικές Ν2234/23, αριθμός σχεδίων	-	-	-	-	1	1	2	4	-	-
Ιδιωτικές Ν2234/23, προϋπολογισμός	-	-	-	-	2.367	154	1.550	2.056	-	-
Επενδύσεις μετ'κών επιχ/σεων (απασχ.>10 άτομα)	-	3.673	2.120	1.733	2.897	1.899	4.413	-	-	-

ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Αριθμός νέων κατοικιών	1258	1169	1075	1078	1252	1511	1679	1403	1446	-
Αριθμός δωμπίων νέων κατοικιών	4419	4162	3711	3654	4285	5030	5467	4564	4644	-
Ογκος σε χιλ. m3 νέων κατοικιών	492	477	418	447	547	620	718	643	646	-
Αριθμός νέων κατοικιών ανά 100 κατοίκους	0,77	0,7	0,64	0,63	0,72	0,86	0,94	0,78	0,79	-

ΓΕΩΡΓΙΑ	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Σύνολο καλλιεργειών, στρέμματα	395.689	386.219	381.176	377.850	370.721	367.528	365.503	330.036	324.637	257.392
Αρδευθείσες καλλιεργείες, στρέμματα	102.151	98.363	113.609	115.252	119.148	113.844	108.824	115.570	116.022	114.605
Ελαιολάδο, τόννοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Καπνός, τόννοι	698	291	315	297	307	313	301	364	367	353
Βαμβάκι, τόννοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σιτάρι, τόννοι	2.234	3.235	2.604	2.709	2.468	2.482	2.215	1.971	1.693	1.360
Ρύζι, τόννοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Εσπεριδοειδή, τόννοι	34	34	29	31	26	24	27	21	16	18
Μήλα, τόννοι	605	564	563	580	544	530	399	411	364	342
Ροδάκινα, τόννοι	1.129	675	592	437	540	534	426	422	329	309
Παπάες, τόννοι	19.535	19.150	20.810	22.452	22.788	20.094	21.630	13.771	18.076	17.700
Τομάτες, τόννοι	2.200	2.200	3.191	5.118	4.575	3.990	4.100	3.342	3.981	5.184
Κρέας, τόννοι	24.728	24.227	27.583	28.333	28.651	26.580	44.030	26.754	34.132	33.710
Γάλα, τόννοι	49.762	49.015	50.470	54.708	53.267	47.906	51.600	48.342	61.354	52.508
Τυρί μαλακό, τόννοι	7.814	8.924	9.579	12.249	11.796	11.105	12.450	15.174	13.134	13.131
Τυρί σκληρό, τόννοι	2.347	1.742	1.950	2.735	2.181	2.316	2.038	2.297	2.143	2.196
Αυγά, χιλ.πεμάχια	92.871	91.629	103.214	101.263	114.099	114.240	110.000	109.497	149.421	109.496
Γεωργικοί ελκυστήρες	1.245	1.230	1.230	1.273	1.355	1.433	1.434	-	-	-

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ-ΒΙΟΤΕΧΝ.-ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Αριθμός μεταποιητικών επιχ. (απασχ.>10 άτομα)	-	45	46	-	43	43	43	-	-	-
Προστίνη αξία μετ'κών επιχ/σεων(απ.>10 άτομα), εκ. δρχ.	-	12.434	14.338	-	14.863	16.572	19.333	-	-	-
Πωλήσεις μετ'κών επιχ/σεων (απ.>10 άτομα), εκ. δρχ.	-	37.101	49.495	-	56.096	67.414	73.661	-	-	-

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Κλίνες σε ξενοδοχειακά καταλύματα	2.577	2.674	2.678	2.833	2.887	2.914	3.283	3.456	3.573	3.655
Ξενοδοχεία	-	-	-	-	-	-	66	68	74	94
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών	57.056	56.415	74.823	64.680	56.895	71.284	73.997	56.947	62.833	-
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία	-	-	-	-	-	-	-	52.429	53.931	-
Διανυκτερεύσεις ημεδαπών	337.709	315.757	327.844	321.199	313.936	349.794	324.107	396.725	424.960	-
Διανυκτερεύσεις ημεδαπών σε ξενοδοχεία	-	-	-	-	-	-	-	396.403	423.843	-
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών ανά κάτοικο	0,35	0,34	0,44	0,38	0,33	0,40	0,41	0,31	0,34	-

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Επιβατ.αυτοκίνητα ΙΧ σε κυκλοφορία	17.824	19.222	20.307	21.784	23.384	25.555	27.961	31.314	34.836	37.998

ΝΕΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ

Το Εφετείο Αθηνών με την υπ' αριθμ.

6576/20.8.2003 απόφασή του ακύρωσε τις αρχαιρεσίες της 1/2.4.2001 για την ανάδειξη Διοικητικού Συμβουλίου της Πανεπιστημιακής Συνομοσπονδίας Ελλάδος, κάνοντας δεκτές τις σχετικές αγωγές του κ. Μιχάλη Μαρτσέκη και του Πανελληνίου Συλλόγου Πυρσογιαννινών, όπως είχε δεχθεί και το Πρωτοδικείο Αθηνών.

Αυτό σημαίνει ότι θα υπάρξει διορισμός Προσωρινής Διοίκησης στην ΠΣΕ, η οποία θα προχωρήσει, εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, σε νέες εκλογές. Ήδη κατατέθηκε αίτηση στο Πρωτοδικείο Αθηνών για τον διορισμό Προσωρινής Διοίκησης, στην οποία προτείνονται να συμμετάσχουν οι πρώην Πρόεδροι της Π.Σ.Ε., οι πρώην Αντιπρόεδροι και Γενικοί Γραμματείς, οι Πρόεδροι των Ομοσπονδιών, οι Πρόεδροι των Συλλόγων των Πρωτευουσών των Νομών της Ηπείρου και άλλοι παράγοντες της Ηπειρωτικής Αποδημίας.

Ο "ΠΥΡΡΟΣ" προσπάθησε σε αυτό το φύλλο να φιλοξενήσει τις απόψεις κορυφαίων παραγόντων της Πανεπιστημιακής Συνομοσπονδίας για τις εξελίξεις σε αυτή. Δεν έγινε όμως αυτό δυνατό, κάτω από την πίεση του χρόνου έκδοσης.

Με πατριωτικό και ενωτικό πνεύμα

Η Πανεπιστημιακή Συνομοσπονδία Ελλάδος, η κορυφαία οργάνωση των Αποδήμων Ηπειρωτών, η οποία συμπεριλαμβάνει στις τάξεις της 450 Ηπειρωτικά Σωματεία - Συλλόγους, Αδελφότητες και Ομοσπονδίες - βρίσκεται σε μια κρίσιμη καμπή, μετά και την απόφαση του Εφετείου για ακύρωση των εκλογών και τον διορισμό Προσωρινής Διοίκησης.

Οι δικαστικές αποφάσεις είναι σεβαστές. Η συγκεκριμένη δικαστική απόφαση που αφορά την ΠΣΕ, μπορεί να αντιμετωπίζει τη λειτουργία της Συνομοσπονδίας για ένα διάστημα, ωστόσο δεν μπορεί να δώσει απάντηση στο περιεχόμενο της δράσης και στον ρόλο της στις σύγχρονες συνθήκες.

Η Π.Σ.Ε., κατά τη γνώμη μας, καλείται σήμερα να απαντήσει σε κορυφαία ερωτήματα, που έχουν να κάνουν με τον προσανατολισμό του οργανωμένου Ηπειρωτικού Αποδημικού Κινήματος, τη σχέση του με τον γενέθλιο τόπο και κυρίως με τη σχέση των νέων γενεών με αυτόν.

Το βάρος της δράσης της πρέπει να δοθεί στην ίδια την Ηπειρωτική Διασπορά, σε θέματα πολιτισμού, ιστορίας και παράδοσης και συμπληρωματικά στην ενίσχυση των θέσεων των γηγενών Ηπειρωτικών φορέων.

Καταλυτικό ρόλο προς αυτή την κατεύθυνση θα παίξει η δημιουργία της Ηπειρωτικής Στέγης, την οποία θεωρούμε ως πρώτο και μεγάλο στόχο.

Εμείς και από αυτή εδώ τη θέση, καταθέτουμε ένα μικρό μέρος προβληματισμού και απόψεων, το οποίο είναι σίγουρο ότι θα διεκρινθεί, όταν ανοίξει ο διάλογος, σε όλα τα επίπεδα, για το παρόν και το μέλλον του Κινήματος των Ηπειρωτών της Διασποράς.

Ο διάλογος αυτός θα μπορούσε να οδηγήσει σε ένα ΕΚΤΑΚΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ, στο οποίο θα τεθούν επί τάπητος όλα τα θέματα που αφορούν την Ηπειρωτική Διασπορά, θα εξεταστούν όλες οι πτυχές της, με βάση την επιστημονική παρατήρηση και εκτίμηση, την ιστορική εμπειρία του Κινήματος των Ηπειρωτών της Διασποράς και θα διατυπωθούν προτάσεις, οι οποίες θα αποτελέσουν και

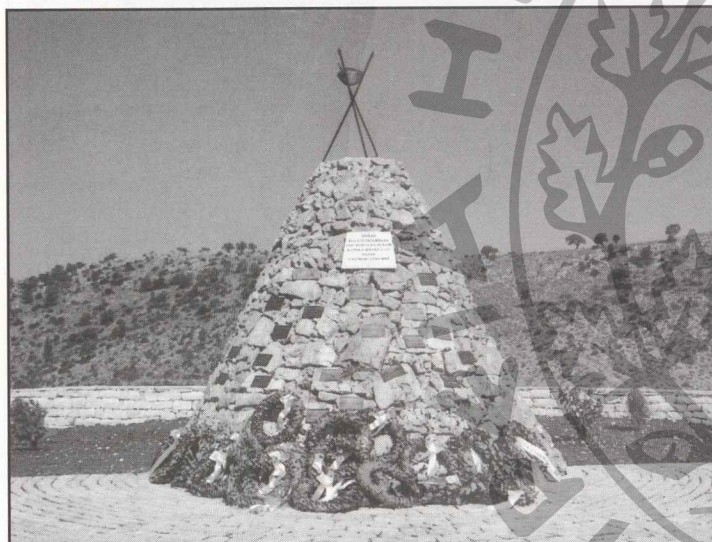
τον οδηγό δράσης για την Πανεπιστημιακή, κάτω από τις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται. Είναι καιρός πλέον το οργανωμένο Ηπειρωτικό Αποδημικό Κίνημα, να ξεφύγει από την εσωστρέφειά του και να χαράξει με τόλμη, φαντασία και δύναμη τους στόχους του.

Δεν είμαστε εμείς αυτοί, οι οποίοι θα μηδενίσουμε την προσφορά κανενός Ηπειρώτη, ο οποίος έθεσε τον εαυτό του στην υπηρεσία των Ηπειρωτών της Διασποράς και στην κορυφαία έκφρασή τους, την Πανεπιστημιακή. Πιστεύουμε ότι η απόφαση να υπηρετήσει και να εκπροσωπήσει κανείς την Ηπειρωτική Αποδημία, είναι τολημηρή, απαιτεί δύναμη και κυρίως προσωπικές θυσίες. Ως εκ τούτου, όλα τα Διοικητικά Συμβούλια της Πανεπιστημιακής, από τη μεταπολίτευση και μετά, είχαν το καθένα τη δική του συμβολή στην ενδυνάμυνση του Κινήματος. Και βεβαίως οι εκάστοτε πρόεδροι, οι οποίοι με το κύρος τους εκπροσώπησαν επ'αξίους τους Αποδήμους Ηπειρώτες και την Ήπειρο: Λεωτέρης Μαντζίκας, Κώστας Νάσης, Λεωνίδας Διαμάντης, Ζήκος Ντίνος, Παύλος Κοσσοβίτσας και Κώστας Αλεξίου είναι οι έξι πρόεδροι από το 1974 μέχρι σήμερα.

Ο καθένας από αυτούς, ανεξαρτήτως πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, έχει να παρουσιάσει χαρακτηριστικό έργο, το οποίο άνοιξε νέους δρόμους: Ο Λεωτέρης Μαντζίκας δημιούργησε το Πνευματικό Κέντρο Ηπειρωτών, ο Κώστας Νάσης σηματοδότησε τον διεκδικητικό χαρακτήρα των Αποδήμων Ηπειρωτών, ο Λεωνίδας Διαμάντης άνοιξε εκ νέου το θεσμό των Πανεπιστημιακών Συνεδρίων, ο Ζήκος Ντίνος άπλωσε τη δράση της ΠΣΕ σε ανοικτούς και μεγάλους χώρους, ο Παύλος Κοσσοβίτσας διέκρινε τον προβληματισμό για τον ρόλο της Ηπειρωτικής Διασποράς, ενώ ο Κώστας Αλεξίου έκανε πράξη το όραμα των, την απόκτηση του οικοπέδου για την Ηπειρωτική Στέγη.

Θεωρούμε, πως με τη δικαστική απόφαση, ανεξαρτήτως των ερμηνειών της, κλείνει ένας κύκλος για την Πανεπιστημιακή. Οι εξελίξεις που σημειώνονται μπορούν να αποτελέσουν την αφετηρία για ένα νέο ξεκίνημα. Με πατριωτικό και ενωτικό πνεύμα.

ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΩΝ ΗΡΩΩΝ ΣΤΗ ΓΚΡΑΜΠΑΛΑ

Στις 17 Αυγούστου 2003 οι Ζαγορισίσι (Ένωση Ζαγορισίων Αθηνών, Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ζαγορίου και ο Δήμος Κεντρικού Ζαγορίου) εκπλήρωσαν το ελάχιστο χρέος τους στους ηρωικούς υπερασπιστές της Γκραμπάλας. Έστησαν απείρητο τύμβο, με σκαλισμένα τα ονόματα των είκοσι παλικαριών, όλα τους Ηπειρωτόπουλα, που άφησαν εκεί την τελευταία τους πνοή, από 2-10 Νοεμβρίου 1940, υπερασπιζόμενα την πατρίδα. Η μάχη της Γκραμπάλας υπήρξε αποφασιστικής σημασίας και έκρινε την όλη εξέλιξη του Ελληνοϊταλικού πολέμου. Η πτώση της θα άνοιγε το δρόμο για την κατάληψη των Ιωαννίνων και την κατάρρευση ολόκληρου του μετώπου.

ΤΟ ΑΓΑΛΜΑ ΤΟΥ ΠΥΡΡΟΥ ΣΤΗΝ ΑΡΤΑ

Ή Άρτα, η Αρχαία Αμβρακία, υπήρξε πρωτεύουσα του βασιλείου του Πύρρου. Ολοένα και πιο συχνά έρχονται στο φως της σκαπάνης ίχνη εκείνης της εποχής. Ορισμένα ευρήματα εκτίθενται στο Μουσείο της Άρτας, δίπλα από την Παρηγορήτισσα. Στην πλατεία Κιλκίς της πόλης δεσπόζει το άγαλμα του Πύρρου. Οφείλουμε, όμως, φίλε δήμαρχε Πάνο Οικονομίδη, να ξαναεπισημάνουμε μια παράλειψη. Λείπει μια πινακίδα στο βάθρο του αγάλματος, με δυο λόγια για τη ζωή και τη δράση του Πύρρου. Ένα άγαλμα με την "πληροφορία" Πύρρος, βασιλεύς της Ηπείρου, ούτε καν τη χρονολογία που έζησε, δεν λέει τίποτα. Ελπίζουμε στη συμπλήρωση αυτού του κενού, που θα κατατοπίζει, έστω και με λίγα πληροφοριακά στοιχεία, για τη ζωή και το έργο του στρατηλάτη.

Τυπωθήτω...

Το ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ
ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Γράφει και παρουσιάζει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΡΙΖΟΣ**

«Έλληνες κρατούμενοι στο Νταχάου»
MARTYRIA Δημήτρη Σωτηριάδη
ΕΡΕΥΝΑ Ελπιδοφόρου Ιντζέμπελη - ΕΚΔΟΣΕΙΣ «Φιλίστωρ»

Στις μέρες μας που ακόμα η ανθρωπότητα ματώνει από πολεμικές συγκρούσεις, που οι άνθρωποι πεθαίνουν από την πείνα, σ' ένα ιδιάιτυπο σύγχρονο «Νταχάου», η ιστορική μνήμη όχι μόνο δεν ξεθωριάζει, αλλά αντιθέτως αποτελεί την αφετηρία ν' αγωνιστούμε για την ειρήνη, για έναν κόσμο καλύτερο.

Ο εκπαιδευτικός και συγγραφέας Ελπιδοφόρος Ιντζέμπελης, ο οποίος σήμερα δραστηριοποιείται στον ευρύτερο χώρο της Άρτας, έσκυψε με σεβασμό σ' ένα θέμα - πληγή στην ιστορία της ανθρωπότητας, σ' αυτό των κρατουμένων στο Νταχάου.

«Έλληνες κρατούμενοι στο Νταχάου» επιγράφεται το βιβλίο, το οποίο περιλαμβάνει τη μαρτυρία του Γιαννιώτη Δημήτρη Σωτηριάδη, την οποία ανακάλυψε ο συγγραφέας στο γερμανικό πρωτότυπο στο ελληνικό αρχείο του Νταχάου. Ο Δημήτρης Σωτηριάδης παρέμεινε κρατούμενος στο στρατόπεδο από το φθινόπωρο του 1943 έως την απε-

λευθέρωση του Νταχάου, τον Απρίλιο του 1945. Τη συνέντευξη πήρε ο Γερμανός ερευνητής Κρίστοφερ. Στο βιβλίο περιλαμβάνονται ακόμη οι αναμνήσεις του Σωτηριάδη, οι οποίες δημοσιεύθηκαν στην εφημερίδα των Ιωαννίνων «Ηπειρωτικός Αγών», στοιχεία για το Νταχάου, καθώς και φωτογραφίες από τις τραγικές στιγμές των κρατουμένων.

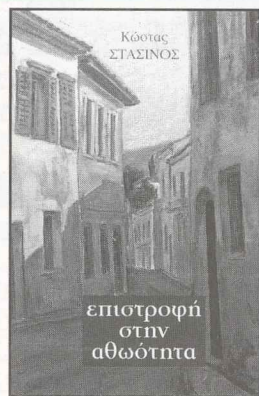
Ο Ελπιδοφόρος, με την ευαισθησία αυτή εργασία του, δεν επιζητεί να προκαλέσει την οργή και το μίσος μας για τους υπεύθυνους αυτής της φρίκης. Αντιθέτως, μάλιστα, μέσα από την προσωπική μαρτυρία, μας δίνει το μήνυμά της αγάπης προς κάθε άνθρωπο, ανεξαρτήτως πεποιθήσεων και φυλετικής προέλευσης και την καταδίκη αντλήσεων υπεροχής έναντι του άλλου. Η ιστορία έχει όνομα και ένα μικρό, ελάχιστο, μέρος της επιγράφεται Δημήτρης Σωτηριάδης.

Εξώφυλλο:
Γρηγόρης Αποστολίδης

ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΑΣΙΝΟΣ: «Επιστροφή στην αθωότητα»

Τί είναι αυτό που μας κάνει να γυρνάμε πίσω, στην παιδική και εφηβική μας ηλικία, να καταγράφουμε βιώματα και αναμνήσεις; Πολλοί επισημάνουν προσπάθειες να δώσουν ερμηνείες πάνω σ' αυτό το γεγονός. Το σίγουρο είναι πως τα πρώτα χρόνια στο διάβασμάς απ' τη ζωή μας σηματοδοτούν και μας «κυνηγούν» έως το τέλος. Ειδικότερα σήμερα, που βιώνουμε κάθε είδους δυσκολίες στην καθημερινότητα των αγανακτών πόλεων, τούτη η «Επιστροφή στην αθωότητα» μας δίνει δύναμη να πορευτούμε.

Ο Κώστας Στασινός ξετύλιξε το κουβάρι των αναμνήσεών του και μας δίνει ένα αφήγημα, όχι για να μας προβληματίσει ή να μας βάλει σε περιέργους διαλογισμούς, αλλά κυρίως να μας δώ-

σει μια χαρμονική, στην οποία ο καθένας θα αναγνωρίσει και στοιχεία του δικού του εαυτού. Το βιβλίο του καταγράφει εικόνες ζωής από το 1939 έως το 1956, από τον γενέθλιο τόπο του συγγραφέα, το Αθαμάνιο των Τζουμέρκων, έως τη μεγάλη πόλη, την Άρτα. Μέσα από τα προσωπικά του βιώματα ο Κώστας Στασινός μας δίνει και ει-

κόνες των ανθρώπων ενός πλούσιου σε ιστορία και παράδοση χώρου, ο οποίος, κείνα τα χρόνια, παρά τις δυσκολίες, δημιουργούσε και κυρίως διατηρούσε τη συνεκτικότητά του. Κι αυτό είναι το πιο σημαντικό στοιχείο της εργασίας του, το οποίο αποτελεί την αλήθεια των διδασμάτων. Εξώφυλλο: Συνοικία της Άρτας, Ελαιογραφία Τάκης Βαφιά

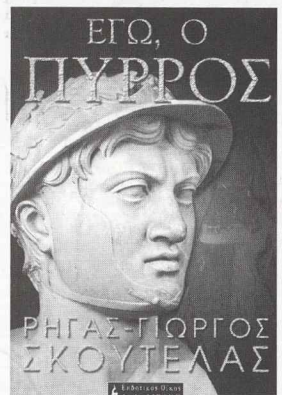
ΡΗΓΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ - ΣΚΟΥΤΕΛΑΣ: «Εγώ, ο Πύρρος» Μυθιστορηματική βιογραφία. Εκδόσεις Λιβάνη

Εντάξει, τρέφουμε μια ιδιαίτερη αδυναμία στον βασιλιά της Ηπείρου, τον Πύρρο, και η επιλογή του τίτλου της εφημερίδας μας δεν είναι τυχαία. Να, που έρχεται και άλλο ομότιτλο βιβλίο.

Ο Πύρρος, με τη στρατηγική του, καθόρισε τη μοίρα της Ηπείρου και πολλοί λένε, αν επιτύχανε στις τελευταίες εκστρατείες του, ίσως άλλαζε και τον ρου της ιστορίας της Ελλάδας.

Ο Ρήγας Σκουτέλας έκανε κάτι πρωτότυπο. Δεν περιορίστηκε στην ιστορική αναφορά (εξ άλλου υπάρχουν αρκετές παρόμοιες), αλλά με αφορμή αυτή πλέκει μια μυθιστορηματική βιογραφία, σε πρώτο πρόσωπο, η οποία δίνει πιο άμεση προσέγγιση και περισσότερη ζωντάνια στα γεγονότα.

Ο συγγραφέας, μέσω του οποίου εκφράζεται ο Πύρρος, ανιχνεύει την αλήθεια μέσα από τις διάφορες ιστορικές πηγές και με λογοτεχνική

ανάπλαση και μυθιστορηματική προέκταση ζωντανεύει «τα έργα και τις ημέρες» του βασιλιά της Ηπείρου με αυστηρή προσήλωση στα ιστορικά δεδομένα.

Ο Ρήγας Σκουτέλας κάνει την ιστορία λογοτεχνία και μας δίνει ένα ανάγνωσμα, το οποίο με ευχαρίστηση παρακολουθείς έως το τέλος. Δεν είναι ιστορικός, με την αυστηρή έννοια του όρου, είναι λογοτέχνης. Εξ άλλου, έως τώρα, με τα προηγούμενα έργα του, μας έχει δώσει σημαντικά δείγματα λογοτεχνικής παρουσίας.

Έχει τη στόφα των ορεισίβιων δημιουργών. Ορμημένος από τα θεοδώρα των Τζουμέρκων, μπολιάζει την ιστορία με τη λογοτεχνία. Δύσκολο εγχείρημα. Το πέτυχε; Εμείς θεωρούμε πως ναι.

Βεβαίως, η εκτίμηση του καθενός αναγκαστικά πηγάει από την προσωπική εμβάθυνση σε τούτο το έργο του συγγραφέα.

ΜΕΝΕΛΑΟΥ ΑΡ. ΧΡΟΝΗ: «Ολυμπιακοί Αγώνες και Ελληνισμός - 'Ηπειρος'» ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΦΗΓΟΣ»

Μεράκι, ερευνητικό πνεύμα και πάθος, θέληση και υπομονή, τεκμηρίωση με πακτωλό βιβλιογραφίας και γλαφυρότητα, χαρακτηρίζουν το βιβλίο «ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ - ΗΠΕΙΡΟΣ» (σελ. 144). Ένα βιβλίο «αποκάλυψη», έρευνας και μελέτης επιστημονικής. Χωρίζεται σε τρία μέρη:

α.- Αρχαία 'Ηπειρος και Ολυμπιακοί Αγώνες.
β.- Η συμβολή των Ηπειρωτών Ευεργετών στην αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων.
γ.- Τα αγωνίσματα των αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων.

Οι αρχαίοι Ολυμπιακοί Αγώνες χρονολογούνται από το 2000 π.Χ., όμως η πρώτη καταγεγραμμένη Ολυμπιάδα αναφέρεται στο 776 π.Χ., στην αρχαία Ολυμπία προς τιμήν του Δία.

Επτά (7) Ηπειρώτες διακρίθηκαν ως Ολυμπιονίκες από το 516 π.Χ. μέχρι το 60 π.Χ.

Καθοριστική ήταν η συμβολή των Ηπειρωτών Εθνικών Ευεργετών Ευαγγέλη και Κωνσταντίνου Ζάππα, στα Ζάππεια - Ολύμπια το 1859, 1870, 1875, 1889.

Τα πρώτα Ολύμπια έγιναν γνωστά στο εξωτερικό χάρη των δημοσιευμάτων στον ξένο τύπο. Γράφει ο κ. Χρόνης: «Η Ολυμπιάδα του 1896 βρή-

κε τους Αθηναίους έτοιμους και πρόθυμους να δώσουν τα πάντα γι' αυτή». «Από τα Ζάππεια Ολύμπια, πήγασε το πνεύμα του Ολυμπισμού».

Το 1894, το Συνέδριο της Σορβόνης αποφάσισε να γίνουν οι νεότεροι Ολυμπιακοί Αγώνες στην Αθήνα. Όμως, ο κρατικός προϋπολογισμός ήταν παθητικός, όταν και αφού στις 10 Δεκεμβρίου 1893 ο πρωθυπουργός Χαρίλαος Τρικούπης είπε το: «Δυστυχώς επτωχεύσαμε». Από εράνους που έγιναν καλύφθηκαν κάποιες αθλητικές ανάγκες, αλλά δεν υπήρχε στάδιο, όπου θα γίνονταν οι αγώνες.

Ως από μηχανής θεός, ο Ηπειρώτης Ευεργέτης Γεώργιος Αβέρωφ δωρίζει στην Ελλάδα, για τη δημιουργία σταδίου, το ποσό του ενός εκατομμυρίου δραχμών, από την Αίγυπτο όπου διέμενε.

Χάρη στην ευεργετική αυτή χειρονομία, έγιναν το 1896 στην Αθήνα οι Ολυμπιακοί Αγώνες, γιατί διαφορετικά θα γίνονταν στη Βουδαπέστη της Ουγγαρίας.

Το βιβλίο αυτό «αποκάλυψη», εγγράφεται στο ενεργητικό της ελληνικής μας γραμματείας.

(Εκδόσεις «Φηγός»
τηλ. 210 5822178).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΖΟΥΒΑΡΑΣ

ΔΥΟ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΔΩΔΩΝΗ»

Από τις εκδόσεις «Δωδώνη» επανακυκλοφόρησε το μνημειώδες έργο του Σπύρου Στούπη «ΠΩΓΩΝΗΣΙΑΚΑ ΚΑΙ ΒΗΣΣΑΝΙΩΤΙΚΑ». Το βιβλίο έγινε με δαπάνες της Μαρίας Σ. Στούπη, η οποία δώρησε τα δικαιώματα και τα αντίτυπα της έκδοσης στην Αδελφότητα Βήσσανης. Επίσης κυκλοφόρησε το βιβλίο «Μιχαήλ Αναγνωστόπουλος, ο εκ Παπίγκου Ζαγορίου Ιωαννίνων Φιλάνθρωπος Ευεργέτης της Ανθρωπότητας».

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ «ΠΥΡΡΟΥ» ΜΕ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΓΕΦΥΡΙΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ (Α.Γ.Η.) ΣΕΙΡΑ ΑΡΘΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΓΕΦΥΡΙ

2. ΤΡΙΑ ΠΕΤΡΟΓΕΦΥΡΑ ΣΤΟ ΦΑΝΑΡΙ... ...σε τρεις φωτογραφίες ντοκουμέντα!!!

Τελικά, δικαιολογημένα υποστηρίζουν πολλοί, πως, μία έρευνα δεν ολοκληρώνεται ποτέ. Εκεί που, συμπερασματικά πια, φτάνεις στο όριο αποτελέσματος, νέα στοιχεία, σχεδόν από το πουθενά, έρχονται να τη συμπληρώσουν, να προβληματίσουν, κάποτε και να την αναθεωρήσουν. Ίσως όμως σ' αυτό ακριβώς το απρόοπτο να βρισκόμαστε και η νοητεία τούτου του ταξιδιού. Τίποτα δεν θα πρέπει να θεωρείται οριστικό.

Αφορμή για τις παραπάνω σκέψεις, για να έλθουμε στην περίπτωση μας, έδωσε μια σειρά φωτογραφιών - από την Αγγλία (!) όσο κι αν φαίνεται απίστευτο - που, όταν δεν δικαιολογούνται πια ελπίδες, ζωντάνεψαν τη μορφή τριών γκρεμισμένων από καιρό γεφυριών. Πρόκειται για το γεφύρι στη **Λάκκα Ούρα** της Κυψέλης, το γεφύρι στη **Μάνια** λίγο πιο ανάντι, και το γεφύρι της **Μπούντας**, αυτό απέναντι, κοντά στη Χόχλα και το Καναλλάκι. Και τα τρία τους βρίσκονταν στην περιοχή Φανάρι της Πρέβεζας. Αλλά να πάρουμε τα πράγματα με τη σειρά...

Το Φανάρι, πεδινή περιοχή στην 'Ηπειρο, απλώνεται στο μεταίχμιο δύο νομών, της Θεσπρωτίας και της Πρέβεζας. Να πούμε πως ιστορικά ανήκε ανέκαθεν στον πρώτο, ενώ διοικητικά, σήμερα, στον δεύτερο. Αποτελεί ουσιαστικά την κατάληξη μιας κοιλάδας που, έχοντας ξεκινήσει δεκάδες χρόνια πριν από την παραθαλάσσια, οριοθετούμενη στ' αριστερά από τον επιβλητικό Κουρίλα.

Σ' αυτόν λοιπόν τον τόπο, τον τόσο φορτισμένο από την αρχαιότητα, δεν περιμέναμε να καταγράψουμε πολλά, το κυριότερο, σημαντικά γεφύρια. Αυτό, παρά το γεγονός ότι η περιοχή διαρρέεται από τρία θρυλικά ποτάμια, τον Αχέροντα, τον Κωκκυτό και τον Πυριφλεγέθοντα. Και τα τρία τους, μέχρι τα τελευταία χρόνια, χύνονταν στην Αχερουσία λίμνη, πριν βέβαια τούτη αποξηρανθεί.

Η ζωή σ' αυτά τα μέρη, είναι αλήθεια, υπήρξε δύσκολη από παλιά. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε πως ακριβώς εδώ είχαν τοποθετηθεί οι πύλες του αρχαίου Άδης. Σμήνους κοινωνιών απ' τα εκτεταμένα έλη, αναθυμιάσεις που τα βουρκονέρια απέναντι, ταλαιπωρούσαν αφάνταστα τους έτσι κι αλλιώς λιγοστούς κατοίκους. Το πράγμα παράγινε στην τουρκοκρατία, όταν απλήστοι μπεήδες απ' τις γύρω περιοχές κυριολεκτικά λυμαινόνταν τον τόπο, μετατρέποντας τον φτωχό κοσμάκη ακόμη και σε δούλους. Τους έβλεπαν οι άλλοι και μονολογούσαν: *Οι Φαναρίοι έχουν κατάρα από τον Άη - Δονάτο που το 'δωσε τέτοιο κάμπο και δεν τούφκακαν ούτε μια εκκλησιά - γι' αυτό δουλεύ'ν δουλέβ'ν και δεν προκόβ'ν...*

Με τέτοιες λοιπόν συνθήκες, το τελευταίο που θα μπορούσαν οι άνθρωποι να ονειρευτούν - όχι να κατασκευάσουν - ήταν πέτρινα γεφύρια. Τις περιορισμένες τους μετακινήσεις εξυπηρετούσαν ξύλινες λιάσες, που βέβαια σκάρωναν μοναχοί τους. Κι όμως, κόντρα στη λογική των δεδομένων, εμείς μπορούσαμε να καταγράψουμε - και εδώ - μερικά, έστω μικρά, πέτρινα τοξωτά γεφύρια: στη Γλυκή, στο Σκάνδαλο, στον Μανδρότοπο, στην Κυψέλη. Είναι συνολικά 7, όλα τους μονότοξα σύμφωνα και με τις μνήμες των ηλικιωμένων, αφού τα 4 από αυτά έχουν πια καταστραφεί. Έτσι, οι φωτογραφίες από την Αγγλία, με τις φιγούρες τριών για πάντα χαμένων γεφυριών, στάθηκαν αληθινή εκπλήξη, αποκάλυψη δε στη μία από αυτές ένα πανέμορφο τρίτοξο (!) γεφύρι.

Πολλές, προπολεμικές κυρίως φωτογραφίες, μεταξύ των οποίων και με γεφύρια, εντοπίστηκαν - και αντιγράφηκαν - στο αρχείο της μεγάλης τεχνικής εταιρείας BOOT P.L.S. στην πόλη Shetheld της κεντρικής Αγγλίας. Η συγκεκριμένη επιχείρηση, πριν τον πόλεμο, για μια δεκαετία, αλλά και ύστερα, από το '50 ως το '53, δραστηριοποιήθηκε και στη χώρα μας, προχωρώντας σε εκτεταμένες αποξηράνσεις. Στο στάδιο των μελετών χρειάστηκε και τράβηξε ένα μεγάλο αριθμό

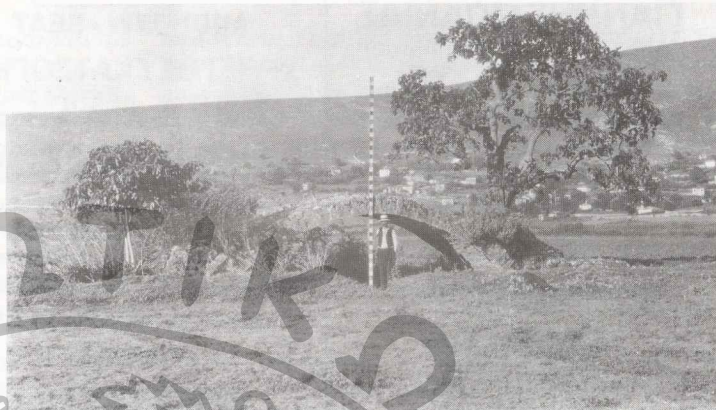
Το Ούρα Μάδε, Μεγάλο Γεφύρι, στη Λάκκα Ούρα της Κυψέλης.

φωτογραφιών, που βέβαια σήμερα, μετά από τόσα χρόνια, αποκοτούν άλλη αξία.

Στη συλλογή της από την Ελλάδα περιλαμβάνονται και φωτογραφίες με πέτρινα γεφύρια - γύρω στις 24 εικόνες - αλλά και με ξύλινα - περίπου 15. Προέρχονται από την 'Ηπειρο (περιοχές Αχέροντα και Λούρου), Θεσσαλία, Στερεά (Κωπαΐδα) αλλά και Κρήτη. Παρ' ό,τι οι λεζάντες τους δεν είναι πάντα κατατοπιστικές - προσδιορίζουν περισσότερο την ευρύτερη περιοχή - οι υπομνησμένοι ερευνητές μπορεί να βρει άκρη, να εντοπίσει τα γεφύρια, εκμεταλλευόμενος λέξεις κλειδιά που τις συνοδεύουν. Στη δικιά μας περίπτωση, εκείνο το... "Τουρκοπάλο", παλιά ονομασία του χωριού Κυψέλη, έγινε αιτία να αναγνωριστούν τα τρία γεφύρια στο Φανάρι.

Η επιβεβαίωση έγινε από τον 86χρονο σήμερα ιερέα παπα-**Ματθαίο Διονύσιο**, που όχι μόνο αναγνώρισε τα δύο γεφύρια του χωριού του, αλλά κι ένα άγνωστο σε μας, απέναντι, κοντά στο μοναστήρι της Αγίας Παρασκευής, το επώνυμο ζόμενο και... Μπούντας. Έτσι - λέει - ονομάτιζαν και το γεφύρι, πιο σωστά την οδογέφυρα, με τους χαμηλούς κατά διαστήματα θόλους. Το άλλο, στη Μάνια, πολύ παλιό, ήταν μονότοξο. Εμείς όμως εστιάζουμε περισσότερο την προσοχή μας στο... Ούρα Μάδε, δηλαδή στο... Μεγάλο Γεφύρι, που βρισκόταν στη Λάκκα Ούρα της Κυψέλης.

Στη φωτογραφία, το βλέπουμε όμορφο, εντυπωσιακά μεγάλο, και προπαντός τρίτοξο - όχι μονότοξο, όπως σοφιστικά το είχαμε καταγράψει. Εξυπηρετούσε για αιώνες, στην παλιά κοίτη του Κωκκυτού, το δερβίσι που κατέβαζε από το Σούλι στη θάλασσα. Δυστυχώς, στις εργασίες διευθέτησης της κοίτης για αποστράγγιση της περιοχής, η BOOT του έκοψε το αριστερό, το ανατολικό άκρο. Ήταν η αρχή του τέλους - στα 1952 θυμάται ο παπα-Ματθαίος - αφού οι κάτοικοι, χρησιμοποιώντας τις πέτρες του για οικοδομικό υλικό, σε λίγο ολοκλήρωσαν την καταστροφή. Κρίμα, γιατί ήταν ένα ασυνήθιστο για πεδινές περιοχές γεφύρι, ικανό να

Το γεφύρι στη Μάνια, στην Κυψέλη.

Το γεφύρι της Μπούντας, κοντά στη Χόχλα και το Καναλλάκι.

γεννήσει και κάποιους προβληματισμούς. Περισσότερα και μεγαλύτερα γεφύρια - αντίθετα σ' ό,τι πιστεύουμε - ίσως να υπήρχαν παλιά και στα πεδινά, που βέβαια θεμελιωνόταν σε σθερά εδάφη έρυναν ναρκί, πριν προλάβουμε να τα καταγράψουμε. Λέμε, ίσως... Το μόνο σίγουρο παραμένει πως η BOOT, που ανέλαβε τη κατέστρεψε τα τρία γεφύρια στο Φανάρι, τα παρέδωσε, τουλάχιστον με τις φωτογραφίες που τους τράβηξε, στην ανωνυμία...

Σημειώσεις
1. Σπύρου Μουσελίνη, Αρχαιότητες της Θεσπρωτίας, Γιάννινα 1980, σελ. 96.
2. Ταξίδεψαν ως εκεί - κατόπιν υπόδειξης του Βαγγέλη Μπακαγιάννη - και τις πήραν οι Νίκος Καραμπέλας και Μιχαήλ Πασιάκος. Τους ευχαριστώ για την παραχώρηση. Σήμερα βρίσκονται στο Ίδρυμα ΑΚΤΙΑ ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ της Πρέβεζας.

Κείμενο -
Φωτό
Σπύρος Ι. Μαντάς

Σε εκατοντάδες χιλιάδες ανέρχονται οι Ηπειρώτες της Διασποράς. Μόνο στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής, σύμφωνα με πρώτες εκτιμήσεις ζουν 500.000 περίπου Ηπειρώτες. Και αυτή η παρουσία δεν είναι μια αυθαίρετη, άνευ ουσίας, αριθμητική επισήμανση. Το σώμα αυτό των Ηπειρωτών, όπου και αν βρίσκεται, είναι συμπαγές και οργανωμένο. Τα μέλη του διατηρούν στενές σχέσεις μεταξύ τους, με την Ήπειρο και την πατρίδα. Αυτό το επιβεβαιώνει η ύπαρξη και δράση των Ηπειρωτικών Οργανώσεων.

Ήδη ξεκινήσαμε μια φιλόδοξη προσπάθεια που συνεχίζουμε. **Καθιερώσαμε στον "ΠΥΡΡΟ" τον ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΟΔΗΓΟ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ**, με

στόχο να προβάσουμε τον Ηπειρώτη επαγγελματία, τον επιστήμονα, τον επιχειρηματία, τον τεχνικό με μια λέξη τον **ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΗΠΕΙΡΩΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟ**.

Έτσι φιλοδοξούμε να φέρουμε σε επαφή τον Ηπειρώτη επαγγελματία με τον ανώνυμο Ηπειρώτη και να συμβάλουμε στην ανάπτυξη δεσμών γνωριμίας και επικοινωνίας μεταξύ των Ηπειρωτών. Και μέσα από αυτή τη σχέση ο Ηπειρώτης επαγγελματίας είναι σίγουρο ότι θα κερδίσει την εμπιστοσύνη και την προτίμηση των συμπατριωτών του.

Η προσπάθειά μας αυτή αποκτά και με αυτόν τον τρόπο ένα ευρύτερο κοινωνικό περιεχόμενο, καθώς ενισχύει τη συνεκτικότητα μας ως Ηπειρώτες και καθώς γνω-

ρίζουμε πόση αγάπη τρέφουν οι Απόδημοι για τον τόπο τους, έστω κι αν είμαστε μακριά, η επιτυχία του στόχου μας θα έχει αντίκτυπο και προς τον ίδιο τον γενέθλιο τόπο.

Είμαστε πολλοί στην Αποδημία. Έχουμε τη δύναμη να αλληλοϋποστηρίχουμε μεταξύ μας. Στον **ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΟΔΗΓΟ** καταγράφονται κατά κατηγορία επαγγέλματος, υπό τη μορφή μικρών αγγελιών, όσοι Ηπειρώτες το επιθυμούν.

Η καταχώρηση είναι ετήσια, αφορά δηλαδή έξι εκδόσεις του **«ΠΥΡΡΟΥ»**. Όσοι συμπατριώτες επιθυμούν την καταχώρησή τους παρακαλούνται να επικοινωνήσουν μαζί μας στο τηλ.: 210 - 82.33.830, Fax: 210 - 82.38.468.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ

**ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ
ΑΓΡΟΤΙΚΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΝΙΑΣ**

(Από Μελισσουργούς Άρτας)

ΑΛΙΚΗ ΠΛΑΤΗ

ΚΑΛΧΑΝΤΟΣ 19, ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ

ΤΗΛ.: 210 76.49.980 - 81

FAX: 210 76.60.800

KIN.: 6977 293705 -

6977 282679

INTERAMERICAN

ΑΘΑΝΑΣΙΑ

ΚΙΟΥΒΡΕΚΗ

- ΤΣΙΟΥΛΗ

(Από Σίδηρη Θεσπρωτίας)

Ασφαλιστικός & Επενδυτικός Σύμβουλος

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΘΗΝΑΣ

ΠΑΝΟΡΜΟΥ 119, 115 24

ΤΗΛ.: 210 - 69.97.441

6945 797.302

Fax: 210 - 69.97.449

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΝΟΥΣΙΑΣ

(Από Κούρηντα Ιωαννίνων)

& ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ -

ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ,

ΤΗΡΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΟΛΩΝ

ΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ

ΝΑΞΟΥ 108, ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 210 - 22.85.078

210 - 22.87.186

ΚΑΦΕΝΕΙΑ - ΣΤΕΚΙΑ

ΚΑΦΕΝΕΙΟ «Η ΜΟΥΡΙΑ»

ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΑΝΑΣ

(Από Πράμαντα Ιωαννίνων)

ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ 87

& ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΙΟΥ

Τηλ.: 210 - 38.12.606

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ

**ΑΝΤΑΜΑΚΤΙΚΑ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ**

FIAT - LANCIA - ALFA ROMEO

AUDI - VW - SEAT

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΑΤΖΟΓΙΑΣ

(Από Δαφνιώτη Άρτας)

Gatzogias auto sport

ΛΙΟΣΙΩΝ 267, Αθήνα

Τηλ.: 210 - 83.24.162

Racing Service

LANCIA - FIAT - ALFA

ROMEO

ΑΝΔΡΕΑΣ ΗΛ.

ΓΚΑΤΖΟΓΙΑΣ

(Από Δαφνιώτη Άρτας)

ΣΑΜΟΥ 16- 18, ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 210 - 52.37.652

Fax: 210 - 52.39.414

6932 - 211155

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΗ

ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ - ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ

ΘΕΡΜΑΝΣΕΙΣ - ΑΕΡΙΣΜΟΣ - ΗΛΙΑΚΑ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΑΡΡΙΖΟΣ

ΔΙΠΛ. ΜΗΧ/ΓΟΣ - ΗΛ/ΓΟΣ Ε.Μ.Π.

(ΑΠΟ ΚΟΜΠΟΤΙ ΑΡΤΑΣ)

ΛΙΟΣΙΩΝ 30, ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 210 8815818

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

ΕΘΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΗΠΕΙΡΟΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ

ΠΑΥΛΟΣ ΤΣΑΓΚΑΣ

(Από Ροδάυτη Άρτας)

ΑΘΗΝΑ: Τηλ.: 210 - 99.16.768,

210 - 99.40942, 6944 - 341919

ΑΡΤΑ: ΑΡΑΧΘΟΥ 85,

Τηλ.: 2810 - 27.433

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

ΣΠΥΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

(Από Κρυονέρι Θεσπρωτίας)

ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΩΝΑΣ

ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ

ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 47 - 49, ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 210 - 88.40.151,

210 - 82.26.813, 6977 - 578587

ΣΩΤΗΡΗΣ

ΚΟΛΙΟΥΣΗΣ

(Από Σίδηρη Θεσπρωτίας)

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

Μελέτες κατασκευές ιδιωτικών

και δημοσίων έργων

ΣΟΛΩΝΟΣ 125, Αθήνα

Τηλ.: 210 3306746

6944 - 507194

Fax: 210 3306747

ΒΑΣΙΛΗΣ Ν.

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

(Από Ελληνικό Ιωαννίνων)

& ΣΙΑ Ο.Ε.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΑΛΚΑΙΟΥ 20, ΙΛΙΣΣΙΑ,

115 28 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 210 - 64.53.906,

Fax: 210 - 64.66.688

e-mail: bnpap@otenet.gr

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ «ΓΑΒΡΙΗΛ»

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΖΗΜΑ

ΑΙΑΝΤΕΙΟ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ

ΤΗΛ.: 210 4662223

ΕΚΔΟΣΕΙΣ - ΒΙΒΛΙΟ

«ΔΩΔΩΝΗ»

ΕΚΔΟΤΙΚΗ Ε.Π.Ε.

ΑΝΔΡΕΑ ΜΕΤΑΞΑ 28,

ΕΞΑΡΧΕΙΑ, ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 210 - 38.41.171

210 - 36.37.973

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ»

Λάμπρος Κωστακιώτης

(Από Νεοχώρι Άρτας)

ΜΑΝΤΖΑΡΟΥ 4 και

ΣΟΛΩΝΟΣ

Αθήνα

Τηλ.: 210 - 36.36.281

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«ΣΟΚΟΛΗ»

ΣΠΥΡΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ 3-5,

ΕΞΑΡΧΕΙΑ, ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 210 - 3805520,

210 - 3822732.

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΚΟΥΤΑΣ

(Από Βίγλα Άρτας)

ΒΙΒΛΙΟΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟ

ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ 73,

ΚΑΛΟΓΡΕΖΑ, ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ

Τηλ.: 210 - 27.75.706

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

ΝΙΚΟΣ ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ

(Από Κυψέλη Άρτας)

ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΟΣ

ΚΤΙΣΙΜΑΤΩΝ

Λήμνου 4Α, Καματερό 134 51

Τηλ.: 210 - 23.85.340,

6944 - 797563

Fax: 210 - 2389635

e-mail: nikpour@otenet.gr

ΦΩΤΗΣ ΤΣΙΒΟΛΑΣ

(Από Κεντρικό Άρτας)

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ

ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΜΗΘΥΜΝΗΣ 34, ΑΘΗΝΑ 112 57

Τηλ.: 210 - 86.28.780

Fax: 210 - 86.29.878

ΠΥΡΡΟΣ

ΔΙΗΜΕΡΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ-ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

**ΕΠΙ-
ΣΗΜΑΝ-
ΣΕΙΣ**

Το είδαμε κρεμασμένο στον τοίχο το ημερολογίό του Νηπιαγωγείου Παπίγκου, στο καφενείο του χωριού και το φωτογραφήσαμε. Συνήθως τα ημερολόγια μας παραπέμπουν σε τοπία, σε παλαιά χρονολόγια, σε εκδηλώσεις των φορέων που τα εκδίδουν. Τούτο εδώ, είχε τις τέσσερις χαμογελαστές παιδικές φασούλες, όσες έχουν απομείνει στο Νηπιαγωγείο Παπίγκου. Δεν είναι μικρό πράγμα, με τις επικρατούσες νεοελληνικές συνθήκες, ν' αντιπαρατίθεται παιδικά χαμόγελα, όλο το χρόνο, κάτω από την Ασπράδα. Λένε πολλά τούτα τα βλέμματα και τα χαμόγελα. Μια νότα αισιοδοξίας, πρό-

σκαιρη ίσως. Γιατί, με τα χρόνια, θ' αναγκαστούν να "ξενιτευτούν" στα Γιάννενα, για τις σπουδές στο Γυμνάσιο. Δεν γνωρίζουμε, αν θα αναπληρωθούν οι θέσεις τους στο Νηπιαγωγείο. Το σίγουρο είναι πως το ορεινό χωριό στην Ήπειρο, έχει προ πολλού, μαραζώσει. Τούτες οι παρουσίες είναι οι αναλαμπές, που σε γεμίζουν χαρμόλυπη. Ευτυχώς, υπάρχουν ακόμη κάποιοι, ελάχιστοι, "ρομαντικοί", που επιλέγουν ως τόπο διαμονής το ορεινό χωριό. Και από κοντά τους οι Απόδημοι, έστω και με τη ευκαιριακή παρουσία τους, αλλά πάντως με την ψυχή τους, το στηρίζουν...

□□□ **ΕΠΙΣΤΡΕΨΑΜΕ** από το καλοκαιριάτικο προσκύνημα στις μικρές πατρίδες της Ηπείρου. Επιβεβλημένη κάθε χρόνο τούτη η επικοινωνία με τον γενέθλιο τόπο. Δίνει ζωή σ' αυτόν αλλά και σε μας. □□□ **ΑΣ ΚΡΑΤΗΣΟΥΜΕ** ζεστή τη φλόγα της, για να πορευτούμε στους μακρινούς τόπους με αισιοδοξία, ώσπου να ξανααναμώσουμε. □□□ **ΑΠΕΡΑΝΤΟ ΚΟΣΜΟΛΟΪ** όλη η Ήπειρος και τούτο το καλοκαίρι. Ανταμώματα, πανηγύρια, εκδηλώσεις σε παραλίες και βουνοκορφές, σε πλατείες και διάσελα, όπου οι απόδημοι απέδειξαν ακόμη μια φορά ότι αποτελούν έναν από τους κύριους τροφοδότες των χωριών μας. □□□ **ΕΜΕΙΣ ΠΗΡΑΜΕ ΜΙΑ ΓΕΥΣΗ** από την Άρτα, τα Τζουμέρκα, τα Γιάννενα και το Ζαγόρι. Σε τούτη την έκδοσή μας δίνουμε μια αίσθηση και θα συνεχίσουμε τις αναφορές μας σε επόμενα τεύχη μας. □□□ **ΠΩΣ ΠΑΕΙ Ο "ΠΥΡΡΟΣ"**; Μας ρωτούν πολλοί φίλοι. Οικονομικά, θα λέγαμε τα παλεύουμε, αν και σ' αυτόν τον τομέα, όσοι ασχολούνται με εκδόσεις, γνωρίζουν τις δυσκολίες. Υπάρχουν φίλοι που μας στηρίζουν με τη συνδρομή τους, η οποία αν σταλεί απ' όλους σε όσους φθάνει το έντυπό μας, θα πάμε καλύτερα. □□□ Όχι για να...κάνουμε πλούτη, όπως εισημαίνουμε στο παρακάτω κλισέ μας,

αλλά για να συνεχίσουμε να αρθρώνουμε έναν ποιοτικό έντυπο λόγο, μακριά από όποιες σκοπιμότητες. □□□ **ΤΩΡΑ**, αν διαβάσετε ο "ΠΥΡΡΟΣ", εδώ τα πράγματα είναι πολύ καλύτερα. Αυτό φαίνεται από τα μηνύματα που έρχονται από τους αναγνώστες μας. □□□ **ΠΟΛΛΟΙ ΚΡΑΤΟΥΝ** τον "ΠΥΡΡΟ" στο Αρχείο τους, για τα θέματα που προβάλλει και πολλοί μας ζητούν πληροφορίες για τις εκδόσεις Ηπειρωτικών βιβλίων και Ηπειρωτών συγγραφέων. □□□ **ΕΜΕΙΣ ΟΜΩΣ** δεν είμαστε ικανοποιημένοι. Επιζητούμε αμεσότερη συνεργασία με τους Ηπειρωτικούς Συλλόγους και Αδελφότητες της Διασποράς, με τους φορείς της Ηπείρου, αλλά και ατομικά, από τον κάθε να που θα ήθελε να εκφράσει τη γνώμη του για όποιο Ηπειρωτικό θέμα. □□□ **ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ**, και από αυτή εδώ τη θέση, γνωστοποιούμε ότι το Γραφείο μας, το οποίο επιμελείται Ηπειρωτικές εφημερίδες, περιοδικά, βιβλία και εκδίδει τον "ΠΥΡΡΟ", (αναλαμβάνει επίσης την επιμέλεια και έκδοση κάθε έντυπης εργασίας) ονομάζεται πλέον **ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΠΕΤΡΑ"**. (Αναλυτική αναφορά στη σελ. 16). □□□ **ΘΕΛΗΣΑΜΕ** και με αυτόν τον συμβολικό τίτλο να τονίσουμε τον σταθερό προσανατολισμό μας στην Ήπειρο, ο οποίος

εκφράζεται σε πολλούς τομείς, πέραν του επαγγελματικού χώρου. □□□ **ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ** που καταδεικνύει αυτό είναι και το **ΑΡΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ**, το οποίο δημιουργήσαμε, με σκοπό να διασώσουμε το έντυπο των Ηπειρωτικών Αδελφότητων και να το παραδώσουμε χρήσιμο στην ιστορία της Ηπείρου. Η πρωτοβουλία μας αυτή βρήκε και βρίσκει συνεχώς ανταπόκριση. □□□ **ΚΑΙ ΑΚΟΜΗ ΠΑΡΑΠΕΡΑ**. Ο "ΠΥΡΡΟΣ" ρίχνει την ιδέα για μια **ΕΝΩΣΗ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΠΟΔΗΜΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ**. Εξήντα και πλέον Ηπειρωτικά έντυπα (εφημερίδες και περιοδικά) εκδίδονται στην πρωτεύουσα. □□□ Θεωρούμε ότι το όφελος από τον συντονισμό, τη συνεργασία και την επικοινωνία όλων αυτών των εντύπων, θα είναι μεγάλο σε πολλά επίπεδα. Τράπεζα πληροφοριών με θέματα από την Ήπειρο, διεκδίκηση κοινών θεμάτων (κοινή διαφημιστική πολιτική, εξείρεση από το αγγελιόσημο, επιχορηγήσεις των εντύπων κ.λπ.). □□□ Εδώ είμαστε να το συζητήσουμε όλοι μαζί, να αναδείξουμε και άλλες πτυχές και να το κάνουμε πράξη. □□□ **ΚΑΛΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ**, καλά ανταμώματα και στην "Ξενιτιά", με την τελική επισήμανση ότι ο "ΠΥΡΡΟΣ" επιζητεί διαρκώς τη δυναμική επικοινωνία μαζί σας!

ΒΡΕ ΠΑΤΡΙΩΤΕΣ: ΑΝ ΔΕΝ ΕΠΙΘΥΜΕΙΤΕ ΤΟΝ "ΠΥΡΡΟ", ΣΤΕΙΛΤΕ ΤΟΝ ΠΙΣΩ ΣΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΑΣ ΚΑΙ ΣΥΓΓΝΩΜΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΟΧΛΗΣΗ. ΑΝ ΤΟΝ ΘΕΛΕΤΕ ΚΑΙ ΚΥΡΙΩΣ ΑΝ ΤΟΝ ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ, ΔΕΝ ΖΗΤΑΜΕ ΠΟΛΛΑ. 15 ΕΥΡΩ ΤΟ ΧΡΟΝΟ, ΟΧΙ ΓΙΑ ΝΑ...ΠΛΟΥΤΙΣΟΥΜΕ, ΑΛΛΑ ΓΙΑ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΜΕ ΝΑ ΔΙΑΤΥΠΩΝΟΥΜΕ ΤΟΝ ΔΙΚΟ ΜΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΟ ΣΑΣ ΛΟΓΟ, ΝΑ ΔΙΝΟΥΜΕ ΒΗΜΑ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΣΤΟΥΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ ΜΑΣ, ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ. ΜΙΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΕΠΙΤΑΓΗ ΜΑΣ ΑΡΚΕΙ: ΡΙΖΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 32, 106 83 ΑΘΗΝΑ. ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ...ΤΟ ΣΧΟΛΙΟ ΑΥΤΟ ΔΕΝ ΙΣΧΥΕΙ, ΒΕΒΑΙΩΣ, ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΠΕΙΣ ΑΓΑΠΗΤΟΥΣ ΜΑΣ ΦΙΛΟΥΣ.

Μετά από 10 χρόνια παρουσίας στον εκδοτικό χώρο η «Πρώτη Σελίδα» γίνεται... «Πέτρα»

**Το νέο μας
Εταιρικό Λογότυπο**

Τώρα αλλάζουμε Σελίδα

Με επιμονή στους στόχους μας

Με δυναμική επικοινωνία

Με...πέτρινη σταθερότητα

10 χρόνια προσφοράς στην Ήπειρο και στους Ηπειρώτες

ΒΙΒΛΙΑ: ● ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΑΔΑΣ: 5ο Παγκόσμιο Πανηπειρωτικό Συνέδριο, Εισηγήσεις, 1993. ● ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ: «ΔΙΚΟΡΦΟ ΖΑΓΟΡΙΟΥ - Ματιές μες απ' το χρόνο» (1994) ● ΡΗΓΑ - ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΚΟΥΤΕΛΑ: «ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΑ ΑΡΤΑΣ» (1994) ● ΝΙΚΟΥ ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗ: «ΑΡΤΙΝΕΣ ΜΝΗΜΕΣ» (1994), «ΟΥ...ΝΤΑΙΣΕΙΣ» (Διηγήματα, 2000) ● ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΖΗΜΑ: Ποίηση, «ΕΓΩ ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ ΠΟΙΗΤΗΣ...» (1995), «Η ΓΗ ΕΙΝΑΙ ΟΛΗ ΜΑΝΑ ΜΟΥ» (1996) ● ΜΑΡΙΑΣ ΚΟΜΠΟΡΟΖΟΥ: «ΤΟ ΒΛΑΣΤΑΡΙ ΤΟΥ ΟΝΕΙΡΟΥ ΜΟΥ» (Ποίηση, 1995) ● ΑΡΗ ΠΑΠΑΦΩΤΗ: «ΤΙ ΜΕΝΕΙ!» (Ποίηση, 1995) ● ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΠΕΤΑΝΙΤΩΝ ΑΡΤΑΣ: ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΕΤΑΝΙΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ ● ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΝΤΑΛΑ: «ΤΑ ΠΙΣΤΙΑΝΑ Γενεαλογίες και ιστορήματα» (1999) ● ΚΩΣΤΑ ΡΩΣΣΟΥ: «Ο ΜΠΟΥΛΧΑΝΑΣ» (Ποίηση), «Ο ΕΚ ΚΟΡΩΝΗΣΙΑΣ ΑΓΙΟΣ ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ» (1999) ● ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΣΕΡΒΕΤΑ: «ΡΗΓΑΣ ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗΣ», «ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ», «ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ» (2001), «ΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ - ΤΟΜΟΣ Α' ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ» (2002), «ΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ - ΤΟΜΟΣ Β' ΑΡΧΑΙΑ ΡΩΜΗ» (2003) ● Πρωτ. ΤΙΜΟΘΕΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ: «ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ ΟΜΟΡΦΟ ΚΑΜΑΡΩΜΕΝΟ - ΑΣΗΜΟΧΩΡΙ ΚΟΝΙΤΣΑΣ» (2001) ● ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΤΩΝ ΚΟΝΙΤΣΑΣ, «ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ (Ηπειρώτης Ευεργέτης) Απομνημονεύματα - Ιστορήση μιας εποχής, ενός τόπου, μιας μικρής ορεινής κοινωνίας» (2002) ● ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΚΑΜΠΡΗ - ΤΣΟΥΝΗ: «ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ ΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΑΧΘΟΥ» (2003).

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ: ● «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΑ» (Σύλλογος Πλατανούσας Ιωαννίνων) ● «ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΟΙ» (Αδελφότητα Μελισσουργιωτών Άρτας) ● «ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΑ» (Αδελφότητα Θεοδωριανών Άρτας) ● «ΖΑΓΟΡΙΣΙΑΚΑ ΝΕΑ» (Ένωση Ζαγορισίων Αθηνών) ● «Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ» (Αδελφότητα Ελληνικού Ιωαννίνων) ● «ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ» (Αδελφότητα Κερασόβου Πωγωνίου) ● «Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΓΡΑΝΙΤΣΟΠΟΥΛΑΣ» (Αδελφότητα Γρανιτσοπούλας Ιωαννίνων) ● «Ο ΑΣΣΟΣ» (Αδελφότητα Άσσου Πρέβεζας) ● «Η ΣΙΔΕΡΗ ΜΑΣ» (Αδελφότητα Σίδερης Θεσπρωτίας) ● «ΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ» (Ομοσπονδία Αδελφοτήτων Τζουμερκιωτών) ● «ΘΥΑΜΙΣ» (Αδελφότητα Μαζαρακίου Ιωαννίνων) ● «ΣΕΛΛΑΔΙΤΙΚΑ ΝΕΑ» (Αδελφότητα Σελλαδιτών Άρτας) ● «ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΠΙΕΤΑ» (Αδελφότητα Πετανιτών Άρτας) ● «Η ΚΟΡΩΝΗΣΙΑ» (Σύλλογος Κορωνησιωτών Άρτας) ● «ΠΑΛΜΟΣ ΤΟΥ ΑΝΩ ΚΑΛΑΜΑ» (Ομοσπονδία Αδελφοτήτων Καλαμά Ιωαννίνων) ● «Η ΣΕΛΛΙΑΝΗ» (Πολιτιστικό Κέντρο Κρυσταλλοπηγής Θεσπρωτίας) ● «ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ» (Αδελφότητα Ξενιτεμένων Δήμου Μαργαριτίου Θεσπρωτίας).

Κι ακόμη:
ΑΦΙΣΕΣ - ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ
- ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ &
ΚΑΘΕ ΕΝΤΥΠΟ

ΙΔΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:
● «ΠΥΡΡΟΣ» (Διμηνιαία εφημερίδα - περιοδικό των Ηπειρωτών της Διασποράς)
● ΑΡΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 32, 106 83 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210 82.33.830 - FAX: 210 82.38.468

